

Alte Drucke

Postillae siue Conciones In Epistolas Et Euangelia quæ ab adventu vsque ad Pascha in Ecclesia legi consueuerunt ...

POSTILLAE || siue Conciones || IN EPISTOLAS ET || Euangelia quæ ab Aduentu
vsque ad || Pascha in Ecclesia legi consueue-||runt, authore R. patre D. ||
Ioanne Fero Conciona-||tore absolutissimo, ...

Wild, Johann

Antverpiae, 1559

Dominica secunDA POST EPIPHANIAE EVANGelium Ioan. II.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150400

POSTILLA F. IOAN. FERI

nem veteris hominis & noui susceptionem? Aliquid quidem acerbitatis hæc res habet, sed Christus fidelis medicus prius experiri voluit, quod nos libentius sequeremur. Quod si igitur hodiernæ dominicæ epistolæ obsecuti nos illi non solum cum fide, verumetiam cum tota vita, imò etiam cum corpore, anima omnibusque viribus dederimus, verè ac piè apparitionē hanc Christi meditati & memoria tenere videbimur. Deus nobis omnibus largiri dignetur suam gratiam, ut hoc aliaque, quæ ad nostrā salutem pertinent eo modo meditemur atque ipso opere perficiamus, Amen.

Dominica secundæ

DA POST EPIPHANIÆ EVANGELIUM IOAN. II.

Nuptiæ factæ sunt in Cana Galilææ: & erat mater Iesu ibi. Vocatus est autem Iesus & discipuli eius ad nuptias. Et deficiente vino, dicit mater Iesu ad eum: Vinum non habent. Et dixit ei Iesus: Quid mihi & tibi est mulier? nondum venit hora mea. Dicit mater eius ministris: Quodcumque dixerit vobis, facite. Erant autem lapideæ hydrice sex posite, secundum purificationem Iudeorum, capientes singulæ metretas binas vel ternas. Dicit ei Iesus: Implete hydrices aqua. Et impleuerunt eas usque ad summum. Et dicit eis Iesus: Haurite nunc, & ferte Architriclino, & tulerunt. Ut autem gustauit Architriclinus aquam vinum factam & non sciebat unde esset, ministri autem sciebant, qui hauserant aquam: vocat sponsum Architriclinus, & dicit ei: Omnis homo primum bonum vinum ponit, & cum inebriati fuerint, tunc id quod deterius est. Tu autem seruaisti vinum bonum usque adhuc. Hoc fecit Iesus initio signorum in Cana Galilææ & manifestauit gloriam suam, & crediderunt in eum discipuli eius.

EADDEM

DOM. II. POST EPIPH. SER. I. 219
EADEM DOMINICA
 EPISTOLA Rom. XII.

Fratres, Habentes donationes secundum gratiam, quæ data est nobis, differentes: siue prophetiam, secundum rationem fidei: siue ministerium in ministrando: siue qui docet, in doctrina: qui exhortatur, in exhortando: qui tribuit in simplicitate, qui præest, in soliditudine: qui misereatur, in hilaritate. Dilectio sine simulacratione, odientes malum, adherentes bono, charitate fraternitatis inuicem diligentes, honore inuicem præuenientes, sollicitudine non pigri, spiritu feruentes, domino seruientes, spe gaudentes, in tribulatione patientes, orationi instantes, necessitatibus sanctorum communicantes, hospitalitatem sectantes. Benedicite persequentibus vos: benedicite, & nolite maledicere. Gaudeate cum gaudentibus, & flete cum flentibus. Idipsum inuicem sentientes, non alta sapientes, sed humilibus consentientes.

PRIMVS SERMO

Docet cur istud Euangelium hodiernæ dominicæ dicatum sit.

Vantam ubiq; locorū industriam ac prouidentiam in rebus quibuscumq; digerendis ordinandisq; adhibuerit ecclesia, præsertim in iis quæ utilitatem adferre possunt maximam, & in omni vita vsui esse, vel ex hodierno solo liquefcit euangelio. Ita enim res omnino fert, non solum in sacris, verum etiam prophanis negotiis, in omni artium & opificiorum deniq; genere. Ordinem, inquam, in omni doctrina & traditione obseruari necesse est, si modò aliquis speratur inde fructus. Quod ubi non fit, sed summa miscentur infimis & posteriora anteferuntur prioribus, exiguum emolumentum inde referre auditores nemini dubium esse potest. Sic hoc quoq; in loco. Bonum, utile & salutare esse nemo negauerit, quicquid Christus vel locutus est, & maiorem adferre utilitatem, si suo quodq; tempore & debito ordine tradatur. Hoc vnice ecclesia conatur, & huius authorē Christum habet. Sicut enim prudētissimè oīa sua opera Christus instituit: ita optimo in ecclesia nobis ordine ea traduntur.

EE ; Quod

POSTILLA F. IOAN. FERI

Quod ut ex hoc euangelio, ita ex aliis rebus pluribus manifestum euadit, si penitus in trospiciatur. Id ut verum intelligatur esse, pro huius concionis procemio exemplis alijs quot indicabo. Primo, quod CHRISTVS sua opera prudenter admodum instituit. Deinde quoque, quod ecclesia istiusmodi opera ordine & ut decet, nobis proponit.

- Primo, si ab ipso statim principio Christus ipsemet sibi Messiae nomen vendicare coepisset, & venditare sese nomine regis Israelis, nemo illi facile fidem habiturus erat, siquidem suspitione non caret, qui sui preconium ipse canit, iuxta illud Sapientis: Lauder te alienus & non os tuum. Verum Christus res suas sapienter instituit, priusquam de se ipse verbum vllum facit, praemittit alios qui de ipso testificantur, non vnum tantum, sed plures, angelos & homines, Iudaeos & Gentiles, viros & foeminas, quin etiam creaturas rationis expertes, ut stellam. Et quanquam praecelara multa testimonia iam pridem praecesserant, alia tamen & illis maiora praemisit, negotium suum iam auspicaturus, utpote Ioan-
nem cum suo baptismo & clamore, quo ad poenitentiam prioris vitae omnes mortales vocabat. Secundo vocem patris caelitus: omnium aures perstringentem, tertio testimonium sancti spiritus in specie columbae, & supra haec omnia admiranda & diuina miracula sua. Idque totum in eum finem, quod minus homines offenderetur, audituri aliquando ex ipso. Ego sum lux mundi, qui sequitur me, non ambulat in tenebris, sed habebit lumen vitae. Ego sum resurrectio & vita, qui credit in me, etiamsi mortuus fuerit, viuet, & omnis qui viuit & credit in me non morietur in aeternum. Item: Ego & pater vnum sumus. Et illud: Si quis sitit, veniat ad me & bibat. Nam qui biberit ex aqua quam ego dabo ei non sitiet in aeternum, sed aqua quam ego dabo ei fiet in eo fons aquae salientis in vitam aeternam.
- Enimvero Iudaei grauiter his sermonibus offende-
bantur eosque pessime saepe numero interpreterantur, ut cum diceret: Tu de teipso testimonium perhibes: testimonium tuum non est verum. Rursus: Abraham mortuus est & propheta: & tu dicis, Si quis sermonem meum seruauerit, mortem non videbit in aeternum. Nunquid tu maior es patre nostro Abraham qui mortuus est? Quem teipsum facis? Et iterum: Non de bono opere lapidamus te, sed de blasphemia, & quia tu homo cum sis, facis teipsum deum, &c. Ad hunc modum hisce Christi sermonibus offende-
bantur, sed vicissim audire co-

banantur,

bantur, quod in illos regerebat Christus. Et si testimoniū *Ioan. 3.*
 perhibeo de meipso, verū est testimoniū meū: quia solus nō
 sum, sed ego & qui misit me pater. Itē: Si ego glorifico me *Ibidem.*
 ipsum, gloria mea nihil est, est pater meus, qui glorificat
 me, quē vos dicitis, quia Deus noster est, & nō cognouistis
 eū. Rursus: Vos misistis ad Ioannē & testimoniū perhibuit *Ioan. 1.*
 veritati. Ego autē habeo testimoniū maius Ioāne. Opera
 quæ dedit mihi pater vt perficiam, testimoniū perhibent de
 me. Vide isthoc modo Christus testimonio Ioannis, patris
 cœlestis & suis miraculis improbam aduersariorum male-
 dicentiam reprimere potuit. Atq; ideo, vt principio admo-
 nui, talia præmisit testimonia, priusquam ipse de se magni
 aliquid prædicaret, quo bonis fides fieri & aduersariis ora
 obturari possent. Quis verò non confiteatur hoc incredi-
 bili cōsilio institutum esse? Secundū hocigitur exemplum
 nobis ordinatissimē proponit Ecclesia, quæcūq; de Chri-
 sto scire nostra refert. Istud ipsum non potest non astruere,
 qui anteriora, quæ ab Aduentu hactenus in Ecclesia lecta
 sunt euangelia memoria secum repetit, siquidem inueniet
 suo quodq; loco positum esse. Etenim primo veterum Pro-
 phetarum oracula nobis proposita sunt, quæ de Christo se-
 culis aliquot ante ipsius incarnationem prodiderunt. Se-
 cundo, verba quæ primo angelus ad Mariam & Iosephum
 deinde Zacharias & Elizabeth de Christo locuti sunt, pri-
 us etiam quā in hanc lucem venisset. Tertio, quæ in nati-
 uitate ipsius & post de illo dicta fuere. Quarto, quomodo
 ad ephebtiam iam accedens visus & auditus in publico est.
 Postremò in Octaua Epiphaniæ terna illa testimonia, Ioā-
 nis, patris cœlestis & sancti spiritus pariter nobis propo-
 sita sunt. Nunc verò hodierna Dominica prius, quā ad ver-
 ba & doctrinam Christi veniatur, diuina illius miracula
 nobis spectanda dantur. Et quorsum hæc omnia? vt postea
 vbi verba Christi audierimus, illis fidem habere non dubi-
 temus nihilq; moueamur Iudæorum, Gentilium, hæretico-
 rum aliorumq; Christi aduersariorum omnium impiis co-
 natibus blasphemistis. Totum ad fidei nostrę confirmatio-
 nem facit, quicquid testimoniorum hactenus nobis propo-
 situm fuit. Eiusq; rei exemplum ex hodierno euangelio de-
 promemus.

Enimvero vnde certius Christi diuinitatis argumētum
 petere possumus, q̄ ex eo, quod in hodierno euangelio vni-
 co verbo, imò sola sua voluntate ac propria virtute aquam

POSTILLA F. IOAN. FERI

Psal. 76
Psal. 71. in vinum vertit: Nemo vtiq; creaturarum substantiam mutare potest, nisi solus is à quo conditæ sunt. Tu es Deus qui facis mirabilia, inquit Dauid. Item: Deus Israël, qui facit mirabilia solus, &c. Secundo, vnde certius cognoscere queamus Christi verum esse seruatore, q̄ ex eo quod omnia sua miracula nō ad suam laudem, neq; ad ostentationē, sed ad consolationem & subleuādam hominū necessitatem destinauit: id quod in hodierno euangelio liquidō apparet, si quidem sponsi inopiæ hoc miraculo subuentum est, quod tamen nō illum tantummodo, verumetiam nos omnes solatur, qui aduersi aliquid patimur.

Esa. 59. Primo nanque, quod CHRISTVS in hoc euangelio & miraculo tam benigniter ac humaniter pauperum necessitati opitulatur & defectum sarcit, eaq; dat quæ ab ipso nullus eorum petere ausus fuisset, ad cōsolationem id factum & scriptum est omnium eorum, qui egestate premittur, ne dubitent, quin Christus & possit & velit etiam nunc opem ferre ac defectui succurrere, si imploretur. Non enim abbreviata est manus Domini vt saluare nequeat, neque aggravata est auris eius vt nō exaudiat. Quod fuit, id est adhuc, quod semel potuit, potest etiamnum. Ego dominus & non mutor, inquit Deus. Sic Paulus de Christo quoque: Cælum & terra transibunt, tu autem permanebis. Omnes vt vestimentum veterascent, tu autem idem ipse es & anni tui non deficient.

Mala. 3
Heb. 1. Secundo, quod Christus non dedignatur ipse adire nuptias atque ibidem primum ædere miraculum ad consolationem id factum & scriptum est eorum omnium qui multiplices molestias in coniugio & inquietudinem, quæ hunc statum comitari solet, experiuntur. Nam hic vident, quod Christus libenter quoque ipsis adesse velit, si illum inuocent ac inuocent. Tertio, quod Christo ex aqua vinum facere ira in procliu fuit, ea res omnes cōsolari debet, qui in mundo variam hominum infidelitatem, probra damna persecutiones, &c. sustinere coguntur. Siquidem Christus istiusmodi eorum aquam in vinum & tristitiam in perennem letitiam vertere potest.

Ioan. 16 Quarto quod CHRISTVS ne pauperum quidem consuetudinem fastidit: solatio nobis esse potest quando conscientia nos discruciat & suggerit nobis Deum minime nos in gratiam suam recepturum. Etenim hic cernimus, quod CHRISTVS neminem auersatur, qui modō ipsius desiderio

derio tenetur. Non est apud ipsum personarum discrimen, *Act. 10.*
 quicumque ad illum venit, hunc non eiecit foras. Qui igitur *Ioan. 6.*
 timet Deum, hic illi acceptus est. Quinto quod Christus
 generosum suum vinum distulit in extremum tonuis
 uij, omnibus bonis Christianis id solatio esse potest, exin-
 de nanque spem concipere possunt optimam, eum cum ip-
 sis pari modo facturum, post crucem & passionem huius
 aui infusurum ipsi præstantissimum vinum æternæ suæ
 gloriæ, quemadmodum ipsemet recipit. Nolite timere pu- *Luc. 12.*
 fillus grex, quia complacuit patri vestro dare vobis regnū.
 Item: Vos estis qui mecum permansistis in tentationibus *Luc. 22.*
 meis. Et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater me-
 us regnum, ut edatis & bibatis super mensam meam in re-
 gno meo. Rursus: Beati qui nunc fletis, quia ridebitis &c. *Luc. 6.*

Vide, hæc duo, quæ ut maxima, ita etiam valde eximia
 sunt consequimur ex isto euangelio, nimirum fidei nostræ
 confirmationem ac multiplicem in rebus tristibus conso-
 lationem. Quinimò si diligenter indagaremus, insuper ter-
 tium in hoc euangelio inuenturi essemus, doctrinam vi-
 delicet & formam rectæ pietatis, instituendi vitam. Nam præ-
 terquam quod ad confirmationem nostræ fidei & consola-
 tionem pusillanimitatis nostræ seruit, duo quoque charita-
 tis insignia exempla nobis ostensa sunt in hoc euangelio.
 CHRISTVS pauperibus subueniebat, & quidem poterat.
 Maria veneranda mater cum opitulari non posset, tamen
 pia quadam solitudine procurabat, ut pauperum incom-
 modo subueniretur per Christum. Ista duo exempla ani-
 mis nostris insigere debemus. Si in manu tua est, ut possis
 prodesse proximo tuo, imitare exemplum Christi, tuam il-
 li opem præsta. Sin minus, Mariæ exemplum imitare, alios
 compella, in quorum facultate est, ut auxiliari possint, pau-
 perum illis necessitatem detege. Dic, Vicinus hic noster, cō-
 ciuis, conchristianus & cætera eget pane, eget vestibus, eget
 hospitio, opus habet subsidio & adminiculo & cætera. O fe-
 licem orbem Christianum, si ita affecti omnes essemus?
 Quam bene tum pauperum inopiæ & nuditati prospectum
 esset? Quam ingentem nobis reposituri essemus thesaurum
 in cælis? Atqui profectò tenemur & obstricti sumus istius-
 modi charitatem erga proximum nostrum declarare. Nec
 excusari poterit, quisquis hoc officij neglexerit. Etenim si
 Christi factum imitari non licet, potes saltem facere quod
 Maria fecit. Imò nemo mortalium est, qui non aliquid ha-
 beat,

EE 5 beat,

POSTILLA F. IOAN. FERI

beat, in quo proximo suo commodare & charitatis officium exhibere possit.

Rom. 12.

Quam etiam ob rem Paulus in hodierna epistola dicit: Habentes donationes, secundum gratiam quæ data est nobis, differentes. Hoc vnicè laborat, ut eiusmodi dona in verum usum collocemus, plurima congerens exempla de his, qui peculiare in ecclesia functiones gerunt. Docet quisque ratione suo vti debeat ad aliorum utilitatem. Generales deinde subiungit regulas, ad quas veluti ad normam omnes Christiani attemperare sese debent. Tot præcepta hodierna epistola, quot verba habet. Atque ita clarè & dilucidè omnia sunt posita, ut nemo sit qui non intelligere queat. Tandem omnium scopus hic est, ut talis quisque in proximum sit, quales se CHRISTVS & mater illius præbuerunt in hoc euangelio erga sponsum. Quod ubi fieret, nusquam penuria aliqua futura esset, CHRISTVS nusquam defuturus, omnem defectum suppleturus, omnium rerum copiam subministraturus, omnemque nostram aquam, imò verò tristitiam omnem nostram in gaudium versurus esset. Deus optimus maximus faxit, ut id animo reuoluamus & factis demonstramus, Amen.

Ioan. 16.

SECUNDVS SERMO

Agit de ecclesiæ ordinatione.

Dierum Christi natiuitati sacrorum magnam iam partem transegimus. Ideoque satis, ni fallor, intelleximus, quibus rebus homo Christianus inniti & fidere possit. Fidelis sermo & omni acceptione dignus, quod CHRISTVS Iesus venit in hunc mundum peccatores saluos facere, inquit Paulus. Atque huius rei superioribus diebus festis varia accepimus testimonia ab angelis & hominibus, à veteribus & recentioribus Prophetis. Verum enimvero non idcirco cõuenit, ut otiosi colamus tanquã acta transacta sint omnia, nec amplius quicquid sit, quod vel cogitemus, vel agamus. Nam diuvs Paulus tametsi erat electus Apostolus nec gratiã Christi sibi soli usurpabat, sed eã quoque aliis hominibus Iudæis & Gentibus in omnibus terris per multos annos ab Hierosolyma Illyricũ usque prædicando annuntiãdoque cõmunicauerat, audacter tamen & liberè dicit: Fratres ego me non arbitror cõprehendisse aut iam perfectum esse, sequor autem, si quo modo comprehendam in quo & comprehensus sum à Christo Iesu. Ideoque quæ retro sunt obliuiscens, ad eã verò quæ priora sunt me extendens,

1. Tim. 1.

Rom. 15.

Phil. 3.

tendens, meipsum ad destinatum persequor, ad brauium
 supernæ vocationis Dei in Christo Iesu. Quod si igitur
 Paulus nondum se omnia assecutum esse quàm diu in hac
 vita ageret asseuerare ausus fuit, imò ingenuè fassus est, se
 non ad plenum omnia, sed aliqua modo ex parte cognos-
 scere, atq; ea de causa ad maiora semper & perfectiora eum
 eniti oportebat, certum est nec nos adhuc perfectionis gra-
 dum adeptos esse, quanuis videamur nobis diligenter ob-
 seruasse, quæ in præteritis Christi natalibus proposita no-
 bis fuere. Minime sanè. Iis enim fundamentum tantum
 modo iactum est, sed firmum & solidum fundamentum
 cui tuto fidere possumus.

1. Cor. 13.

Fundamentum hoc est IESVS CHRISTVS pretiosus
 & probatus lapis, quem Deus ipse posuit in fundamentis
 spiritualis Sion. Restat nunc, vt nos superstruere incipia-
 mus, propterea enim fundamētum iactum est, Alioqui tam
 insipienter factum est, si quis magnis cum laboribus & im-
 pendii iaciat fundamētum ac postea deserat, quàm pruden-
 ter factum est ab eo, qui ædificaturus primò firmum iacit
 fundamentum. Fundamentum nostrum ac basis est fides in
 Christum, qui propterea fundamenti loco ponitur & pri-
 mum omniū prædicatur, vt nos superstruamus non lignū,
 scænum aut stipulam, hoc est, aut nuda verba & inania, vt
 pseudochristiani solent, aut simulatā sanctimoniam, vt hypo-
 critæ cōsueverunt, sed aurum, argentū & lapides pretiosos,
 hæc vera & germana pietas est, vt docet Petrus. Postq̃ nobis
 per cognitionē eius qui nos vocauit omnia diuinæ virtu-
 tis suæ quæ ad vitam & pietatem, donata sunt, imò etiam
 maxima & pretiosa promissa, vt efficiamur diuinæ confor-
 tes naturæ omnem curam subinferte, ministrare in fide ve-
 stra virtutem, in virtute autem scientiam, in scientia autem
 abstinentiam, in abstinentia autem patientiam, in patientia
 autem pietatem, in pietate autem amorem fraternitatis, in
 amore autē fraternitatis charitatem. Hæc enim si vobiscum
 assint & superent, nō vacuos, nec sine fructu vos cōstituent
 in domini nostri Iesu Christi cognitione. Cui enim non
 preesto sunt hæc, cæcus est, & manu tentās, obliuionem acci-
 piens purgationis veterum suorum delictorū. Quapropter
 fratres magis satagite, vt per bonā opera certā vestrā voca-
 tionem & electionē faciatis, hæc enim facientes, nō peccabi-
 tis aliquādo. Sic enim abundatè ministrabit vobis introi-
 tus in æternū regnū dñi nostri & saluatoris Iesu Christi.

1. Cor. 3.

Esa. 28.

2. Pet. 1.

Hæc

POSTILLA F. IOAN. FERI

Hæc sunt verba diui Petri, quæ ad longum eam maximè ob rem non piguit referre, quod animaduertam non esse causam aliam maiorem neglectæ probitatis, quàm quòd quidam nostri æui homines in omnibus suis concionibus & scriptis nihil aliud agunt, quàm vt fundamentū iaciant, nec tamen quicquam superstruant, hoc est, satis quidem dilucidè & pro dignitate docent, quid in Christo & à Christo habere queamus, sed interim non docent, quomodo iis rebus, prout decebat, vtj debeamus, & quid CHRISTVS vicissim requirat à nobis. Hinc fit, vt quantumlibet etiam struimus prædicando & scribendo, structura tamen nostra non exurgat, & in altum vehatur, quinimo indies magis ac magis deprimatur. Nemo melior, sed propemodum omnes deteriores & ad pietatē frigidiores fiunt. Ultra nudam fidem nemo est qui animi cogitata extēdat. Verum vt fundamentum iacere hoc dici posse concesserim ita ædificare nullo modo. Nostri apostoli longè secus fecere. Fundamentum quidem fieri primò, vt par fuit, omni cum diligentia posuere, sed non minori studio postea superstruxerunt, vt modo ex diuo Petro auditum est.

Ita & ecclesia nunc facit. In superioribus nefastis diebus fundamentum iecit. Etenim tum nobis nihil proponebat aliud, quàm Christum & gratiam ipsius, docebat nos, quid credere & quam spem de illo concipere deberemus. Nunc verò fundamento fidei & cognitionis Christi satis valido iactu incipit superstruere. Primum autem omnium illi imponit charitatem, quemadmodum reuera nihil iustius pulchriusve super fundamento fidei ædificari potest, quàm vera Christiana charitas. Vt enim fides in Christum, verum & vnicum fundamentum est salutis nostræ, ita charitas erga Deum & proximum verum & vnicum ædificium est quod superstrui debet. Itaque vnicum hoc erat, quod in vltima cœna sua CHRISTVS discipulis suis veluti monumentum reliquit. Mandatum, inquit, nouum do vobis, vt diligatis inuicem: sicut dilexi vos, in hoc cognoscent omnes, quia discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad inuicem. Item: Hoc est præceptum meum vt diligatis inuicem, sicut dilexi vos. Et tertio. Hæc mando vobis vt diligatis inuicem. In eandem quoque concludit sententiam Ioannes, Charissimi, si deus dilexit nos, ita vt miserit filium suum propitiationem pro peccatis nostris, & nos debemus alterutrum diligere. Et infra: Diligamus Deum, quoniam Deus

Ioan. 13.

Ioan. 15.

Ibidem.

2. Ioan. 4.

prior

prior dilexit nos. Si quis dixerit. Quoniam diligo Deum
& fratrem suum oderit, mendax est. Qui enim non diligit
fratrem suum quem videt: Deum quem non videt, quomo-
do potest diligere? Et hoc mandatum habemus à Deo, vt
qui diligit Deum, diligat & fratrem suum.

Vide, hoc etiam pacto Ioannes ante omnia dilectionem
Dei & proximi, fundamento fidei superstruit. Huc quoque
spectat hodierna dominica cum epistola simul & euange-
lio, horum vtrunque dilectionem proximi nobis commen-
dat. Nulla alia de causa CHRISTVS hisce nuptiis inter-
fuit, quam vt amorem suum & beneficentiam erga paupe-
res nuptiales declararet. Nihil aliud optimam matrem tam
reddidit sollicitam, quam amor & pius quidam affectus in
egenos. Nihil Christum aliud mouit, vt aquam in vinum
transmutaret, quam incredibilis bonitas & amor, quo nō
tantum nuptialium inopia succurrere, verum etiam san-
ctus apostolis & fidelibus omnibus suam gloriam ac virtu-
tem ostendere & manifestare volebat, idque ad commodum
illorum & salutem æternam. Verum iam commemorata
exempla Christi quid aliud sunt, quam perspicua doctri-
na, qua admonemur, quid fundamento fidei superstruere
nos oporteat?

Huc quadrat hodierna epistola, in qua Paulus de variis
dotibus loquitur, quas nobis largitus est Deus, docetque
quomodo iis vti debeamus, vt ne in priuatum eas commo-
dum sed in publicam conferamus vtilitatem omnium fide-
lium. Atque hæc admonitio Pauli in hodierna epistola non
solummodo aperte indicat charitatem super fundamento
fidei collocandam esse, verum etiam cum hodierno euange-
lio pulchre concinit, in quo legimus Christum ministris
duo mandare, primo vt hydrias aqua implerent, deinde vt
ex iisdem haurirent. Hæc duo mandata ad nos quoque perti-
nent, atque iis parere nos oportet, si modò Christianum no-
men in nobis non omnino vanum esse volumus.

Primo diligenter haurire debemus de fontibus salua-
toris, vt ait Esaias, & irrigare pectora nostra vberissime, id
quod fit per fidem. Postea autem quicquid gratiæ ac do-
notum consecuti sumus per fidem, id rursus effundere nos
oportet & conferre in vtilitatem proximi nostri per dile-
ctionem. Ex Christo, qui plenus & gratiæ & veritatis, hau-
rimus non solum gratiam, qua propriam nostram salutem
nobis parimus, sed etiā gratiam, qua proximum nostrum
ad

Rom. 12.

Esa. 12.

Ioan. 1.

ad

POSTILLA F. IOAN. FERI

ad ipsius salutem promouere possumus. Hoc probaturus Paulus enumerat in hodierna epistola varia munera, ita ut huic prophetiæ dos obtrigerit, alteri forre munus aliquod in Christiana repub. sit obeundum. Hic docendi gratia valeat, alius in exhortando & impellendo plurimum potest. Ille administrat rempub. alteri distribuendi prouincia delegata est, ut quem Deus bonis ac facultatibus auxit, ut in alios liberalis esse possit, aut alioqui illi talem animū indidit, ut misericordiæ affectu erga tenues tangatur, & illorum fortuna cōdolere norit. Quæ dona omnia vnde proficisci putas, nisi à Christo, de cuius plenitudine omnes accipimus, & quem Deus ita vnxit oleo latitiæ, ut vnguentum illud ex ipso tanquam ex capite summi nostri sacerdotis prosuatur in omnia mēbra, hoc est, in omnes fideles, ad minimum vsque? Quam verò ob causam aliam nos Deus istiusmodi gratia & donis ornat, nisi ut ex nobis tāquam ex fluente ad proximum etiam dimanent? CHRIS TVS est, qui tales dotes nobis largitur & procurat, ut per nos ad alios quoque deriuentur itēq; spiritualem adferant fructum. Hac ratione ista epistola cū hodierno euāgelio congruit. Quod CHRIS TVS ministris præcipiebat, idem nobis mandat Paulus, nimirū ut per fidem in Christum ex latice diuinæ gratiæ hauriamus. Per charitatem autem rursum effundamus & nostro proximo communicemus.

Observatu dignum est hoc loco varias aquæ mutationes diuina virtute factas in sacra pagina inueniri, utpotē primo cū Israelitæ per solitudinē iter facerent, amara aqua illis in dulcem vertebatur, idēq; fiebat sub Mose. Sub Helizeo de gener & sterili aqua in limpida & fertilē aquam mutabatur. In euangelio iam dicto CHRIS TVS ex aqua facit vinum. In Egypto olim omnis aqua in sanguinem vertebatur. Ista omnia in hodiernum vsq; diem Christus nobiscum facit. Primo dat nobis dulcem aquā suæ gratiæ, de qua dicit. Si quis sitit, veniat ad me & bibat. Item, qui venit ad me, non esuriet: & qui credit in me, non sitiet in æternum. Deinde quoq; nobis præbet CHRIS TVS fertilem aquam, de qua ad Samaritanam mulierem loquitur. Qui biberit ex aqua quam ego dabo ei, non sitiet in æternum, sed aqua quam ego dabo ei fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam. Quod si hac duplici aqua rectē vsi fuerimus, CHRIS TVS ad extremum omnem aquam sentationum & afflictionum vertet nobis in optimum vinum

Ioan. 1.
Psal. 4.4.
Psal. 132.

Exod. 15.

Ioan. 2.

Exod. 7.

Ioan. 7.

Ioan. 6.

Ioan. 4.

vinum

DO. II. POST EPIPH. SER. III. 224

Vinum æternæ felicitatis, sicuti Paulus dicit, sic inquitens:
 Id quod in præfenti est momentaneum & leue tribulatio-
 nis nostræ: supra modum in sublimitate æternum gloriæ
 pondus operatur in nobis, ita vt non sint condignæ passio-
 nes huius temporis, ad futuram gloriam quæ reuelabitur
 in nobis. Scimus enim, inquit alio in loco, quod cum Chri-
 stus vita nostra rursus apparuerit, & nos apparebimus in
 gloria, aut vt Ioannes ait, similes ei erimus, quoniam vide-
 bimus eum sicuti est, atque istud erit præfians illud vi-
 num, in quod omnium fidelium aqua, hoc est, omnis tribu-
 latio mutabitur. Verum si secus quàm oportet, hac dulci &
 scaturiente aqua vñ fuerimus, tota nobis in sanguinem &
 æternum supplicium vertetur. Hoc itaque hodie animo no-
 biscum reputemus omnemq; demus operam, vt acceptam
 gratiam rursus effundamus, & ante omnia, imò etiam syn-
 cerissimo studio super fundamento nostræ fidei veram &
 germanam charitatem ædificemus ponamusq;. Etenim hæc
 est, per quam fidem operari oportet, si eo modo grata Deo
 esse debeat, imò sine qua fides nihil est, etiam si tanta sit, vt
 illius virtute montes transferantur. Deus benignissimus
 faxit, vt hæc omnia pio studio meditemur atque ad opus
 referamus, Amen.

1. Cor. 4

Rom. 8.

Col. 3.

1. Ioan. 3.

Gal. 9.

1. Cor. 13.

TERTIVS SERMO

*Docet cur Deus iam inde ab initio miracula
 lafecerit.*

Memorabile in hodierno euangelio Ioannes de-
 scribit miraculū, & hoc ipsum adeo, à quo Chri-
 stus gloriam suam ac diuinam virtutem primo
 declarare voluit. Historia per se imprimis elegans
 est & iucunda, sed interius ac propius eam contemplanti
 longè admirabilior fit, quàm prima, quod aiunt, fronte præ-
 se ferat, sicuti omnia alia opera Christi simplices homines
 extimè in admirationem sui rapiunt, intimè verò adferunt
 deuotionem, solarium, doctrinam & robur iis hominibus,
 qui in rebus spiritualibus probè exercitati earumq; experti
 sunt. Et quomodo opera ab autore suo differre possent?
 CHRISTVS, inquam, extrinsecus speciosus, amabilis &
 comis apparebat in sermone, operibus, & conuersatione,
 vt oculi & aures eorum, qui ipsum viderunt audieruntq;
 non immeritò beatæ dicantur. Multò tamen interior
 species splendidior & admirabilior in illo fuit secundum
 diuini

Psal. 44.

Luc. 10.

POSTILLA F. IOAN. FERI

Mat. 17. diuinitatem, id quod Petrus vnâ cum aliis duobus discipulis potissimum experti sunt in transfiguratione Christi, quum præ nimia admiratione & spiritali voluptate diceret. Domine bonû est nos hic esse. Eadem miraculorum
Luc. 5. Christi ratio est, forinsecus quidē pulchra & amœna sunt, vt quicunque ea videret, dicere cogatur. Vidimus hodie mirabilia. Item: Bene omnia fecit. Verum si hanc nucem aperias putamine fracto, tum demum nucleus apparet, qui nō modò aspectu amœnus est, verum etiam dulcis gustatu & vi quadam confortandi singulari præditus.

Quapropter, vt Christū in summo pretio habemus, ita ipsius quoque verba & opera omnia maximi à nobis fieri debent, & quàm futuri essemus auidi videndi personam Christi, si fieri queat, tam esse auidi debemus, videndi, audiendiq; ea, quæ locutus est & fecit, quandoquidem quam diu in terris versamur & viuimus, non aliter eum videre possumus, quàm in ipsius verbo & miraculo. Nec vlla eum manus magis graphicè depingere aut delinire, non vlla lingua viuidius exprimere potest, quàm ipse sese delinavit & expressit in verbis & operibus suis. Qua de re plurimi vbique ipsius verba & opera æstimare debemus. Idq; eò dico, quò & hodiernū miraculum tanto attentiori animo à nobis accipiat. Multa namq; in eo homini pio consideranda proponuntur, ex quibus non solum vtilitatem ingentem, verumetiā consolationem incredibilem capere potest. Verum hac vice non proponemus nobis nisi simplicem miraculi historiam, sed hic prius in genere dicā de miraculis, quæ Deus iam inde ab initio in terris gessit cum in veteri tum in nouo testamento, id enim non parū profuerit nobis ad hodiernū miraculum rectius intelligendum vsurpandumq;.

Et primò si omnia Dei opera, quæ non solum in prima mundi creatione, sed etiam in quotidiana creaturarū conseruatione fecit, facitq; etiam nū si examusim excutias, merita miracula sunt, iuxta illud Davidis. Tu es Deus, qui facis mirabilia. Item, mirabilia opera tua. Attamen pro more habemus, vt ea tantum pro miraculis ducamus, quæ non iuxta vulgarem naturæ cursum sunt, sed omnium creaturarum facultatem superant, vt cum mare diuideretur, ac uoluti in duos muros hinc atq; hinc exurgeret transitum Israelitis Ægyptum relinquentibus aperiens. & cum sol cursum suum sisteret tēpore Iosue. Istiusmodi miracula multa & sæpe

Psal. 56.

Psal. 138.

Exod. 14.

Ioan. 20

& sæpe exhibuit Deus in veteri & nouo testamēto, primò propterea vt mortales qui vulgarebus istis Dei operibus assueri sunt, & idcirco ea non admodum curant, per insulsa signa in admirationem simul & cognitionem necnon laudem dei raperentur excitarenturq; Equū quidem esset, nos omnibus Dei operibus, quæ in nobis facit quotidie, ad laudem Dei permoueri, iuxta exemplum Davidis, quoniam verò id non fit, prodigiosis interdum nos operibus exasperat, vt illius memores simus. Sic mirabile quoque Dei opus est, imbrem temporis & solis temperamento in vitibus mutari in vinum, cæterum quia id nemini miraculum esse videtur, semel CHRISTVS visibiliter ex aqua vinum fecit, volens nos excitare, vt etiam annum vini prouentum Dei esse opus agnosceremus. Eodem modo quoniam mundus nihil miraculi subesse putat, quòd benignissimus Deus nos omnes pascit & alit, semel CHRISTVS quinque panibus quinquies mille homines refecit, quòd ostenderet, quotidianum istum victum & sustentationem non nisi ex Dei beneficentia singulari & opere admirabili nobis contingere: Ita etiam nonnunquam mortuis vitam, ægrotis sanitatem, cæcis visum, &c. restituit mirabiliter, vt omnes ex eo intelligant, nos sanitatem, vitam omnemq; felicitatem non nisi à Deo habere.

Psal. 109.

Secundò quoque Deus tam multa mirabilia opera designauit iam inde ab initio propterea, vt palam fieret omnibus, potentiam illius non esse astrictam communibus naturæ legibus, neve homo de ipsius potentia dubitaret, etiāsi omnia naturæ media fallant. Qua de causa Deus suam potentiam in iis ferè rebus omnibus declarauit, quibus cum homine minimè cōuenit. Sic quosdā in atra fame. 3. Reg. 7. quosdā in vndis Exod. 14. quosdā in flamma Dan. 3. quosdā inter feras Danie. 6. quosdā in medio hostium 4. Reg. 6. stupendo modo seruauit, ne de ipsius virtute ac potentia hæsitemus quicquam, vbi naturæ nos præsidium deficit, Præcipuè autem istiusmodi signa Deus patrare solet propterea, vt argumenta sint infallibilia, quibus verbum Dei ab hominum verbis & diaboli doctrina dignosci possit. Idcirco etiam potissimū hoc hominibus indulsit, vt & ipsi miracula æderent, per quos orbi terrarum verbum suum annuntiavit, quales fuerunt Moses & prophetæ, Christus & apostoli. Huc pertinet, quod CHRISTVS dicit: Si mihi non vultis credere, operibus credite. Sic Nicodemus Chri-

Ioan. 10.

FF RI

POSTILLA F. IOAN. FERI

- Ioan. 3.* fii doctrinam agnoscebat pro Dei verbo ex diuinis ipsius operibus, quæ faciebat. Sicut, inquit, quia à Deo uenisti magister, nemo enim potest hæc signa facere quæ tu facis nisi fuerit Deus cum eo. Similem in modum ait qui à nativitate oculis captus erat. Nisi esset hic à Deo, non poterat facere quicquam. Item, in hoc mirabile est, quia vos nescitis unde sit, & aperuit meos oculos. Atque eò potissimum consilio C H R I S T V S sua miracula fecit, ut ex istis doctrina pro verbo Dei agnosceretur. Idcirco etiam hoc loco Ioannes dicit Christum hoc miraculo manifestasse suam gloriam, hoc est, diuinam virtutem, quò citius discipuli eius crederent, doctrinam illius à verbo Dei in nullo diuersam esse.

- Ceterum vnum adhuc memineris, nimirum, quòd miracula quæ Deus in veteri testamento mundo proferebat plerumq; nihil aliud quàm iram significabant, ut cum igni coelitus delapso quoque urbes absumerentur, mare Aegyptios deleteret, terre hiatus Dathan & Abiram absorberet, &c. Tum verò Deus propterea tam terribilia signa exhibebat, quòd ira ipsius nondum erga genus humanum erat placata. At nunc in nouo testamento omnia Christi miracula mera sunt indicia diuini erga nos amoris & misericordiae, eaq; omnia cesserunt in utilitatem hominis, ita ut etiã suos discipulos increparet, cum peterent ut descenderet ignis de caelo, & consumeret illos, qui mœnibus ipsos exclusissent.
- Luc. 9.* Nescitis, inquit, cuius spiritus estis. Filius hominis non venit animas perdere, sed saluare. Hoc nomine Deo maximas debemus gratias, qui nobis hoc tempore suam potentiam non vindicta & pœna, sed amore ac beneficentia declarauit per Christum, & quotidie adhuc declarat. Hoc in genere de miraculis dictum sit.

- Nunc speciatim quoque hodiernum miraculum contemplanabimur, quòd per se non modo magnum & præclarum est, sed etiam modis omnibus certum & irrefutabile. Et ita res omnino poscit. Quorsum alioquin attinet, rem aliquam forinsecus nitidam esse & magni aliquid præ se ferre, si intus dolus & fraus lateat? Qualia erant miracula prestigiatorum in Aegypto, & qualibus oculos hominum fascinant pseudoprophetae sub finem mundi. Nobis Christianis nõ magna, sed euidentia signa quærenda sunt. At vide nunc, quàm sit hodiernum miraculum fide dignissimum, & omni vanitatis ac fraudis suspitione careat. Primo enim Christus

Exod. 7.
Mat. 24.

Christus hoc miraculum non gerit clam coram discipulis suis, sed palam coram ministris. Secundò, non facit hoc miraculum in vasis, quæ ad usum vini spectabât, sed in hydriis quæ soli aquæ destinatæ erant. Tertio non parum, sed multum aquæ vertebat in vinum, ne quis suspicaretur subesse fallaciam. Quarto non discipuli implent hydrias, sed hoc negotiû dat ministris. Quintò neq; ipse neq; discipuli eius hydrias attingunt. Postremo nõ ipse asseuerabat esse vinû, sed testimonio Archirriclini ad cæteros hoc permanere voluit. Nemo dixerit huic rei aliquid inesse fraudis, nemo hoc factum vel in minimo reprehendere aut suspectum facere poterit. Et sic fieri necesse erat. Nam nostra fides stabili & firmo fundamêto niti debet. Nec Christianorum est opinari, sed scire. Certos de nostris rebus nos esse oportet, & non tanquam in biuiò hære.

Rogas quid Christus hoc miraculo sibi voluerit? Gloriam suam per hoc manifestare volebat. Sed quæ est illius gloria? Primò potentia eius, quæ tanta est, vt omnia possit. Deinde bonitas ipsius, quæ tam immensa est, vt semper paratus sit homini opitulari. Hæc est illius gloria. Quare autem hoc manifestare illi libuit? Vt in eû crederemus. Hic est extremus scopus & consiliû omnium, quæ Christus vel dixit vel fecit. Et nisi eum scopum attigerimus, nihil nobis Christi dicta factave proderunt.

Age inquis quæ causa igitur est, quòd CHRISTVS ab hoc adeò miraculo auspicatus est virtutis suæ & gloriæ prolaturus argumenta? Responso: Inseruiebat hoc miraculum ad id, quod facere illi certum erat. Mutationem interris instituire decreuerat sed lætam. Ecce (inquit in Apocalypsi Ioannis) noua facio omnia. Quod ostensurus, primum ex aqua vinum facit, quasi dicat: Animum aduertite Adami progenies, hætenus magna apud vos fuit aquæ copia, sed parum vel nihil vini. Nam lex vestra nihil fuit aliud quàm aqua insipida, iam verò mutabitur in dulce & generosum vinum euangelicæ doctrinæ. Conscientia vestra hucusque nihil experta est, & sensit aliud, quàm peccatum & iram dei, quæ est amarissima aqua, nunc autem per me illa quoque in vinum vertetur. Per me enim inuenitis requiem animabus vestris, in me habebitis pacem. Ego consolabor & reficiam omnes qui onerati sunt peccatis & laborant. Ad hæc varias tribulationum vndas experti estis, vt sæpe cum Davide in hæc verba erumpere coacti sitis,

Apo. 22

Ioan. 16

Mat. 12

POSTILLA F. IOAN. FERI

Psal. 68 Saluos nos fac Deus, quoniam intrauerunt aquæ vsque ad animam nostram. Nunc verò per me etiã externa vestra tristitia vertetur in gaudiũ perenne. Imò id quod in præsentĩ est momentaneum & leue tribulationis vestræ: supra modum in sublimitate æternum gloriæ pondus operabitur. Vide tã multa & magna Christus hoc primo miraculo nobis spondit, nec tantum spondit, verum etiam præstitit, id quod dudum experti sumus & experimur indies adhuc. Etenim loco inamœnæ legis, lætum euangelium consecuti sumus. Conscientiæ nostræ anxietas quotidie magis ac magis (si modò ipsi volumus) per gratiam sacratissimo sacramentorũ mitigatur, subleuaturq;. Ad hæc sepe nullo modo pius homo deprehendit, q̃ Deus suis fidelibus mirabiliter mœsticiã cum gaudio commutet, ita vt tam subita mutatio præter omnẽ illorum expectationẽ accidar. Et potestremò certi sumus, q̃ omnes ærumnæ & miseriæ huius temporis nobis in æternum gaudiũ & felicitatem vertentur, vt *Phil.* 3. Paulus inquit: Expectamus saluatorẽ Dominum nostrum Iesum Christũ, qui reformabit corpus humilitatis nostræ, configuratum corpori claritatis suæ.

Hæc omnia quod ad ipsum miraculum attinet, consyderanda nobis sunt, Et qui ea diligenter animo secum reputauerit, non poterit sibi temperare quin canat hodie cum *Psal.* 63. Ecclesia: Omnis terra adoret te Deus & psallat tibi. Item, Venite & audite, & narrabo quanta Deus fecit animæ meæ. Atque hoc pacto hodiernum istud euangelium vtiliter & nõ sine ingenti fructu audiuissemus & fuissetus meditati. Deus det nobis suam gratiam, Amen.

QVARTVS SERMO

Docet quomodo Christus & mater eius in nuptiis se gesserint.

Psal. 65. **I**N hodierno euangelio Christus primũ diuinam suam virtutem exerit, eam palam declarat ingenti miraculo, siquidem per id demonstrat se verum & vnicum seruatoreẽ & Mesiã, Deum & hominem esse, pariterq; confirmat quicquid angeli simul & homines in natiuitate ipsius, & post de ipso dixerant, ita vt Ecclesia nõ im merito hodie ad illum clamet, Omnis terra adoret te deus, horteturq; filios suos, vt psalmum dicant homini eius, & opera illius meditentur, quæ nonnunquam terribilia erant super filios hominum, ceterum nunc auditu iucundissima sunt

sunt. Venite (canit ecclesia) & audite, & narrabo, quanta Deus fecit animæ meæ.

Verum non absque causa nobis sic acclamatur hodie. Sedula Dei enim operum meditatio mirificam adfert utilitatem. Etenim primò per hoc confirmamur in fide, Ideo namq; in hodierno euangelio de sanctis Apostolis dicitur, quòd eorum fides de Iesu per hoc miraculum confirmata est. Secundò quoque per diuinorum operum contemplationem in spem erigimur, vt nihil ambigamus, quin consecuturi à Deo simus, quicquid nobis vtile, necessarium & salutare est. Qua de causa etiã ecclesia hodie confidenter in sua oratione dicit. Omnipotens sempiternè Deus, qui cœlestia simul & terrestria moderaris, supplicationes populi tui clementer exaudi, & pacem tuam in nostris concede temporibus. &c. Hoc, inquam, modò Dei operum diligens meditatio spem nobis facit impetrandi ab eo, quicquid necessitas nostra videbitur postulare. Ad hæc porro docet nos ista miracula verū amorem & affectum erga proximum. Quoniam verò illorum miraculorum vnū etiam hodie nobis propositum est, tantò maior cura & diligentia adhibenda est, vt fructum inde aliquē percipiamus. Quapropter postea quā in alio sermone audiuius, quomodo miraculi istius superficies aspicienda sit, inquirenda nunc etiam sunt & discutienda circumstantiæ, si quid in rem nostram facere queant.

Et primò non simpliciter narratur quòd CHRISTVS ex aqua fecit vinum, sed quo in loco & in cuius id factum gratiam sit, nimirū in Cana oppido Galiliæ, & in nuptiis, hoc est, apud tenuis fortunæ homines & coniuges. Quis verò ignorat, quantopere paupertas apud cultores mundi contempta iaceat? In parem quoq; apud nonnullos hypocritas abiit contemptum connubium. Nihilominus tamen CHRISTVS primum suum miraculum gessit nō Hierosolymis apud diuites & elatos ciues, sed apud inopes in Cana, nō apud turgidos & præsumptuosos Phariseos, sed apud viles cōiuges. Quo quid aliud significatū nobis est, q̃ quod David dicit. Tibi domine derelictus est pauper, orphanus tu eris adiutor. Et, Desideriū pauperum exaudiuit Dominus, præparationem cordis eorū audiuit auris eius. Item, Populum tuum humilem saluum facies, & oculos superborum humiliabis. Et illud. Quis sicut Dominus Deus noster qui in altis habitat, & humilia respicit in cœlo & in

Psalm. 9.

Psalm. 17.

Psalm. 135.

EF 3 terræ.

POSTILLA F. IOAN. FERI

terra? Hoc, inquam, ostendere Christus voluit per miraculum quod in nuptiis gessit. Vos itaque pauperes gaude-
te, quod CHRIS TVS ad vestri similes diuertit. Gaudete
vos coniuges, quod CHRIS TVS primo suo miraculo nu-
ptias honestauit & in coniugum gratiam id fecit. Per
hoc enim haud dubie opem & auxilium suum vobis pro-
misit, quatenus illum inuitaueritis & non excluseritis.
Etenim Christus inuitari, rogari, cōpellariq; vult. Et quo-
cūq; vocatur, ed venire non dedignatur etiam ad infimæ
cōditionis homines. Nec venit vacua, sed plena manu. Cla-
mauit ad me, inquit, & ego exaudiam eum: cum ipso sum
in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo eum. Infelices
igitur homines sint oportet, qui talem a Deo vltro sibi ob-
latam gratiam nō querunt & acceptant, veluti magna ho-
minum pars facere consuevit, qui ne semel quidem de deo
cogitant, quomodo matrimonium contrahunt, quasi deo
ad eam rem nihil opus habeat. Quare minime mirum est
hunc illis statum parū feliciter succedere. Nostra id culpa
sit. Nam aut Christum ad nuptias nostras non inuitamus,
aut pecunia nostra vita eum expellimus. Summa, in hoc
euangelio fundamentum, laudem, cōfirmationem, deniq;
peculiaris sua & certa promissa coniugium habet, quod fa-
cile nemo inficiari potest.

Memuisse nos tamen interim oportet, quod Christus
pariter & mater ipsius, tam etsi nuptiis intererant, virgin-
tatem tamen seruarint vsq; illibatam & integram. Idq; vos
non temere admoneo. Exoriuntur enim homines nostris
temporibus, qui in isto euangelio hoc tantū considerant,
quod CHRIS TVS vnā cū matre sua & discipulis suis ad
nuptias venit, & propterea solum matrimonium laudibus
& præconiis euehant, omnibus aliis vitæ statibus, id ante
ferunt & ad id vocant & hortātur omnes. Ediuerso autem
colibatus cū viduarum, tum virginum nihil apud illos
laudis habet. Hoc in illis agit & molitur, proculdubio ma-
lignus spiritus, qui ferre nullo modo potest, vt recto tra-
miti insistamus, ingrediamurq; sed semper ad latus nos
abducere satagit. Nam quemadmodum olim heretici erant
Taciiani appellati, qui nuptias ceu spurcas damabāt, & ad
ecclesiam suam seu potius conuenticulum non admitte-
bant nisi viduas & virgines, veluti Paulus prædixerat ven-
turos, &c. Ita nostra ætate sunt, qui in consortium suum

reci-

Psalm.

1. Tim. 4.

recipiunt, imò pro Christianis habent, nò nisi matrimonio iunctos. Verum enimvero utrobique erratum est. Qui concubium damnat hæreticus est & impostor. Qui cælibatum improbat, eiusdem farinae homo est.

Christus hac in parte veram & certam nobis demonstravit viam & post hunc Maria, quin etiam diuus Paulus. Maria virgo fuit & mansit, nec tamè matrimonio victor defectui habuit. Similiter fecit Christus. Paulus quidem matrimonio mirificè commendat & laudat, sed tamen huic virginitatis dotem longè præfert. Atq; hæc recta via est, ne horum statuum aliquem per se vituperemus, neque quisquam sese efferat ob vitæ statum subliorem, aliisve hominibus meliorem aut sanctiorem se iudicet. Minimè. Non sic fecit Maria, non Christus, non Ioannes & post hos innumeri alij homines sic fecere, non ideo statim alios præ se contempserunt, q̃ his dotibus præcellerent. Circuncisio nihil est, inquit Paulus, & præputium nihil est, sed observatio mandatorum dei. Sic hinc dicere possum. Nò virginitas, non matrimonium confert salutem, sed ab utraque parte aliud quiddam insuper requiritur, nimirum fides, & observatio mandatorum dei. In utroque statu tibi parata salus est, si serues mandata dei, in utroque damnari potes si negligas mandata dei. Ad huius rei indicium Christus in euangelio quinque fatuas virgines non agnoscit nec recipit. Qua de re nemo propter digniorem statum se alijs anteponeere debet. Vnusquisque suum donum habet ex deo, alius quidem sic, alius verò sic, inquit Paulus. Et ut virginitas, ita & coniugium suum honorem ac laudem habet, quodq; tamen in suo loco & pretio.

1. Cor. 7.

Ibidem.

1. Cor. 7.

Hæc omnia consideranda nobis dantur in eo, q̃ Christus miraculorum gestionem in nuptiis auspicatus est idq; in gratiam nuptialium. Quod virgo Maria tantopere in istis nuptiis sollicita est, dignum quoque videtur, quod discutiamus. Duo insignia verba in hisce nuptiis locuta est, quæ Ioannes minimè silentio præterire, sed ad posteros literis transmittere voluit. Primum est quod ad Christum dicebat. Vinum non habent. Magnum id primo & memorabile fidei exemplum est, q̃ cum alij huc illuc cogitationibus distraherentur, vnde vinum acquirere possent, ipsa ad solum Christum confugit, minime dubitans, quin etiam si reliqua omnia irrita essent, ipse tamen in medium confutere posset. Attamen mirum non est, quòd hoc de Christo

POSTILLA F. IOAN. FERI

sola crediderit speraueritq; & ab eo petere fuerit ausa, cum ante illa tempora ex multis argumentis & testimoniis diuinam ipsius virtutem potuerit perspicere. Hinc optimus quisq; Christianus discat suum quoq; refugium habere ad deum, etiamsi omnium creaturarum presidio desituamur, omnesq; mortales animum despondeat, sicuti Iosaphat ait:

2. Par. 20. Cum ignoremus quid agere debeamus, hoc solum habemus residui, vt oculos nostros dirigamus ad te. Hoc solum electi vsque fecere. Ita primum Mariæ verbum, exemplum nobis est fidei. Secundo autem & præcipue exemplum est veræ charitatis quod beata mater aliis omnibus mensa assidentibus sola sollicita erat pro sponso, ne cum pudore vini inopia laboraret. Etenim genuina charitas non otia-
tur. Vbiunq; est, non potest non magni aliquid operari, nec ibi esse existimanda est, vbi se non aliquo opere profert. Quod verò pia mater non sui, sed aliorum curam gerit,
1. Cor. 13. rursum magnæ charitatis indicium est, vt Paulus ait. Charitas non querit quæ sua sunt. Didicerat nimis optima mater aliorum incommodis condolare, & cum ipsa operem non posset, illum compellat qui poterat omnia. Quo quid obsecro magis pium fieri posset?

Discant hic primo illi, quibus terrenæ facultates suppetunt, etiam non rogati egenis succurrere Mariæ exemplo.

Secundo, qui de suo nihil præstare potest, is discat hic cum Maria aliorum implorare auxilium, quo pauperes consolentur.

Tertio, discat hic vnaquæq; bona mater familiam suam coniugem monere eiq; pauperum necessitatem exponere, nec cessare, donec illis prospectam sit. Talis sollicitudo & commiseratio deo summo opere placet & hominem Christianum apprimè decet, quanquam rarius id nobis Christianis in mentem venit, multo minus à nobis fieri deprehenditur, quantumvis Christiano nomine nos venditemus. Nos ter hic mos est. Omnes quæ sua sunt querunt, aut, vt Hieremias habet, A minore vsque ad maiorem omnes auaritiæ student. Quisque sui gerit curam, cæterum nemo est cui pauperes curæ sint. Imph & deplorati Caini animus omnium nostrum corda occupauit, vt dicamus: Quid mihi cum hoc vel illo rei est? Nunquid custos sum ego fratris mei? Cum tamen scriptura aperte dicat, Deum vnicuiq; mandasse de proximo suo.

Alterum

Philip. 2.

Hier. 6.

Gen. 4.

Eccle. 15.

Alterum verbum quod in hoc Evangelio Maria loquitur ad ministros, est: Quodcumq; dixerit vobis, facite. Hoc verbo rursus pia mater indicat animi sui sollicitudinem. Non dubitat, quin Christus possit succurrere & velit, sed timet ne forte ministrorum incredulitas & inobedientia obfiet. Quod vt ne fieret, ministros submonet. Per hoc omnes patres familias docentur, cuius est curare, ne liberi sui aut familia quicquam faciat, aut intermitrat, ob quod beneficio dei indigni censi queant. Sic faciebat diuus Iob, *Iob. x.* is indies sacrificabat pro suis liberis, ne quid forte in deum deliquissent. Alioquin hoc verbum Mariæ communis doctrina & admonitio nobis esse debet, cōtra omnes eos, qui putant se, si audiant & credant, nihil ad salutem amplius opus habere. Verum mater Christi secus docet, secus docet ecclesia, secus docet tota scriptura. Ita enim verba habent: Quodcumq; dixerit vobis, facite. Nam non suffecerit si tantum audiat: Non omnis qui dicit domine, domine, intra: *Mat. 7.* bit in regnum cœlorum, sed qui facit voluntatem dei. Mirabilis cœcitas est nos eo induci, vt credamus non obseruationem mandatorum dei, sed solam fidem necessariam esse ad salutē. Audiamus optimi christiani Mariam, eamq; imitari studeamus. Enimuero proxima hæc et tutissima via fuerit. Deus nobis omnibus largiatur suam gratiam, Amen.

QVINTVS SERMO

*Causam ostendit cur Christus tam duriter
responderit matri suæ.*

Anteuertere me hac vice oportet circa hodiernum euangelium, ne simplicium forte quorundam animi offendantur ob verba nonnulla, quæ in eo commemorantur. Fuit id quidem & proximè præterita dominica necessarium, siquidem etiam illud Evangelium verba quædam habet, quæ simplex ingenium torqueri possint. Verū quis vno tamq; breui tempore omnia præfiet? Attamen ne & hoc à nobis neglectum videri possit, nunc simul expediam. Nondum perit, quod adhuc vtiliter & satis tempestiuè sit. Cui in vno loco scrupulus fuerit ademptus, is nihil in ambobus hæsitabit. Porro verba quæ in vtroq; Evangelio hominem simplicem mouere queant hæc sunt. Primum videlicet, quod Maria in Evangelio superioris dominicæ ad Christum dicit: Pater tuus & ego do- *LUC. x.* lentes quærebarus te. Secundum, quod in hodierno Evan-

gelio CHRISTVS inhumanius & durius matri sue respondet: Quid mihi & tibi est mulier? Non matrem eam, multo minus virginem vocat, sed mulierem, quasi neque mater ipsius sit, neque virgo. Hæc autem verba sunt, quæ aduersarii nostri Iudæi, Ethnici, & hæretici potissimum decerpunt nobisq; ad subuertendam fidem nostrā obiciunt. Nam quando Christum ex virgine natū esse asseneramus, mox argumenta sua contra nos in procinctu habent. Qui id fieri potest, aiunt, quomodo mater ipsamet Iosephum pueri parentem vocet, & ipsam puer non matrem suam, sed mulierem nominet? Quæ simplex homo ubi audit facile in errorem fidei induci potest, vt ambigere incipiat de rebus, quæ nobis certo constare debent. Quare necessarium cum primis est, vt huic incommodo quoad licet, medeamur in tempore.

Quamquam si modo ipsi volumus factū per se facile est; Non opus est ita laboriosa inquisitione. Vel solū verbum, quod Paulus in hodierna epistola habet nobis hæc rem satis explanat & omnem scrupulum tollit, vbi ait: Qui prophetia donū habet, is operā det, vt oracula sua & prædicationes fidei sint cōsentaneæ & iuxta fidei modū ac rationē fiant. In his verbis vult Paulus omnem prophetiam, prædicationem & scripturarum interpretationem, si modo germana & sincera esse debeat, ad normā fidei adaptari oportere. Quapropter homini christiano anre omnia de certo fidei fundamento circumspectendum est: Quo facto, videre eum oportet, omnemq; scripturam ita interpretari, vt ne interpretatio cum certo fidei fundamento pugnet, sed illi quā simillima sit. At verō nostræ fides habet, qd Christus ex Maria virgine natus est. Imò quemadmodum secundū diuinitatē de patre sine matre, ita secundū humanitatem suam de matre, vel potius de virgine absq; patre natus est, id quod abunde testatum faciunt sacra: literæ tam veteris, q̃ noui testamenti. Esaias expresse dicit virginem cōcepturam & parituram nobis Emanuel. In euangelio, vbi futura mater Christi rogat, quomodo istud fieri posset, quoniam virū non cognosceret, inquit angelus: Spiritus sanctus superueniet in te & virtus altissimi obumbrabit tibi, &c.

Esai. 7. Item: Cum Ioseph sibi credidam sponsam dimittere vellet, propterea qd animaduideret eā gravidā esse, sibiq; conficius esset, nihil sibi cum ea rei fuisse, dicit ad eum angelus: Ioseph fili David, noli timere accipere Mariam conjugem tuam

euang.

tiam: quod enim in ea natum est, de spiritu sancto est. Hæc nostræ fidei certa persuasio est, eaq; fundamentū nostrum esse debet, ad quod omnis scripturæ interpretatio ita applicanda est, ut fundamento non aduersari, sed q̄ simillima esse videatur. Quin etiam si in scriptura quid occurrat, quod ab hac fide dissentire alicui videretur, dubitare non debet, quin alius illorum locorum intellectus sit, quam verba præ se ferant.

Ut cū Maria dicit, Pater tuus & ego dolentes quærebat-
mus te. Hæc verba sicut sonant ita intelligas, q̄ Ioseph pa-
ter Christi fuerit, planè pugnant cū fundamento fidei no-
stræ. Hic alteri alteri credere necesse est, aut falsum sit opor-
tet fundamentum nostræ fidei, aut verbum quod dicit Ma-
ria: Pater tuus & ego quærebatmus te, aliter accipiendū est.
Verum Paulus fidei fundamentum fixum & immotum es-
se vult vndiquaq; nec immeritò. Quod si enim in vno fi-
des nostra vacillaret, in reliquis etiā rebus omnibus subdu-
bitare nos necessum esset. Quare homo Christianus, quan-
tumuis verba quædam in vtroque hoc euangelio aliter so-
nare videantur, firmiter tamen fide sua niti debet & credere,
Christum de virgine natum esse, minimeq; ambigere,
quin vox illa (Pater tuus & ego) aliam admittat interpres-
tationem. Quoniam enim fundamentum fidei nostræ, q̄
Christus videlicet de virgine natus est, certissimum est, &
ex scriptura tam veteris, quam noui testamenti egregie de-
monstrari ac conuinci potest, profectò vox hæc Pater tuus
nō naturalem parentē potest significare, siquidē hoc longè
lateq; abest à fidei nostræ persuasionē. Quocirca alia huic
vocabulo patris significatio querenda est. Significat qui-
dem primo naturalem patrem, sed id locum hic nō habet.
Idcirco videndum est, num in scripturis præter hanc signi-
ficationem alia insuper reperiatur. Comperimus autem se-
cundum scripturarum morem vnumquēq; dici posse pa-
trem tuum, qui te docet, nutrit & educat, tibi benefacit,
tui curam gerit, amorem & fidem paternam erga te decla-
rat. Sic Helizeus Heliam patrem suum appellat, nimirum
propter doctrinam & institutionem. Sic serui Naaman pa-
trem vocabant, non quod ex ipso prognati essent, sed quia
illis benefaciebat. Sic eos qui Magistratu fungantur Patres
appellamus, nō quod nos procreauerint, sed quod ita nos
habere debeant, ut suos habet liberos bonus pater, docen-
do, alendo, defendendo, protegendo, obiurgando, monen-
do.

4. Reg. 2.

4. Reg. 1.

mend.

POSTILLA F. IOAN. FERI

nendo & promouendo ad bonum. Eadem ratione Ioseph pater Christi dicitur, non q̄ naturalis illius pater sit, sed quia illum educauit, nutriuit, illi inseruiuit, curam eius habuit, & perinde ac si corporalis pater fuisset se erga eum gefit. Hoc pacto si vocabulum hoc (Pater tuus & ego) interpretati fuerimus, nihil fundamento fidei aduersabitur.

Quamquam hæc sententia aliis quoque modis defendi possit. Nam quibus alioquin optima & sanctissima mater verbis vni debuisset? Omnes sciebant eam Iosepho desponsatam esse, ab omnibus putabatur Ioseph pater istius pueri. Proinde si dixisset mater Iosephum non esse patrem, tantam adulteram eam lapidassent iuxta legis Moisaicæ præscriptum, si virginem se esse affirmasset, nemo illi hoc credidisset, aderat enim puer, & omnibus notum erat hanc illius esse matrem.

Ad hæc propria laus male eam decuisset. Quapropter mundum suæ opinioni relinquit, putantem Iosephum esse patrem pueri, Deo id commendat non dubitans, quin aliquando in lucem esset prolaturus, quod tum ignotum erat omnibus, nec quisquam crediturus erat. Idem quoque dicere possum de altero verbo, cum CHRISTVS in hodierno euangelio ad matrem suam ait: Mulier, quid mihi & tibi est? Etenim si vocem hanc mulieris ita accipere & intelligere lubet, vt credatur verè fuisse mulier, sicut cætera, quæ pepererunt, rursus fides nostra vim patitur, quæ certò habet, quod virgo ante & post partum manserit. Restat igitur vt etiam huic vocabulo mulieris significatione inueniamus, quæ cū fide simul congruat. Rogas iam, cur CHRISTVS hoc loco matrem suam non virginem sed mulierem nominarit?

Responsio. Quia nemini visum fuisset verisimile, si eam virginem appellasset. Ad hoc non caruisset suspitione, quæ si de se suisq̄ nimis magnificè sentiret & prædicaret. Non, sed alii hoc facere debebant, & iam destinati fuerant, qui hoc erant facturi tanta cum seueritate & talibus testimoniis, quibus vniuersus mundus non posset contradicere. Ideo eam hic mulierem vocat generali nomine, vt in quo comprehenditur totus sexus muliebris tam iuuenilis, quam senilis.

Sed inquis, cum nollet eam virginem vocare, potuisset eam matrem suam nominare, quando omnes nouerant, quod ex ipsa natus esset. Cur igitur mulierem & non potius matrem

matrem

trem eam appellat? Nunquid eum matris suæ puduit, aut illi hoc honoris inuidit & deferre noluit, vt eam matris nomine dignaretur? Minimè, longe alius intellectus est. Christum ne matris suæ puderet, qui in lege tam seuerè præcepit, vt in honore pater & mater habeantur? Matrem non coleret, qui omnes illos diris deuouit & ad mortè condemnauit, quicumq; patrem & matrem non honorât? Alia hic ratio est. Quinimo propter nos id totum accidit. Christus hoc duro & veluti inhumano alloquio quibusdã venturis hæreticis occurrere voluit, qui dicturi essent eum ante Mariam matrem suam non fuisse, sed tum primum cum ex ea nasceretur esse cœpisse, cum tamen fides nostra nos doceat eum à principio, imò ab æterno apud Deum atque ipsum Deum fuisse. Hanc ob causam hoc loco dicit: Quid mihi & tibi est mulier? Quo venturi hæretici denique ex duro isto responso intelligere possent se quiddam habere, quod à matre non accepisset, & proinde se homine maiorem esse.

Secundo docere nos quoque per hoc voluit Christus, vt plurimum interesse existimemus inter Deum & naturales nostros parentes. Christus matrem suam vbique pro matre sua agnouit, præterquam vbi patris cœlestis negotium gerendum erat. Tum neminem agnoscebat, vt in euangelio præteritæ dominicæ, quum in templo sederet inter Scribas, atque illis fulgorem diuinæ suæ sapientiæ aliquantum promicare sineret, superueniens mater exposulabat cum illo, quod clam se subduxisset, respondit illi in hunc modum: Quid est quod me quærebatis? nesciebatis quia in his quæ patris mei sunt, oportet me esse? Sic etiam hoc in loco venit mater doctrina illum, quibus modis & quando debeat miraculum facere. Christus autem iam hac in parte non nouit eam. Quid mihi & tibi, inquit, mulier? Quasi dicat: Antequam opus patris mei aggressus sum, in omnibus me tibi mortgerum præbui. Nunc verò postquā negotium patris mei cœpi gerere, illius & non humanam me authoritatem sequi oportet. In reliquis rebus omnibus tu mater mea es, imperare mihi potes, sed quando in opere patris mei versor, plus illius voluntatem, quàm hominum obseruare me oportet. Sic & nobis faciendum prorsus est, Deum ante omnia, deinde parentes nostros audire debemus, nec quenquam vereri in negotio dei. Præcepit nobis Deus, vt patrè & matrem honore afficiamus. Et ea de causa

Recha

Exo. 20
Deut. 27Ioan. 1.
G. 17.

Luc. 2.

Act. 5.

Exo. 2.

POSTILLA F. IOAN. FERI

Exo. 35. Rechabita, de quibus Hieremias scribit, magnis laudibus celebrantur, quod patris sui mandato, quod tamē arduum & difficile erat, auscultauerint diligentissime. Veruntamen vbi de fide & præceptis dei agitur, neque patrem neque matrem nouisse debemus. Iuxta illud Luca: Si quis venit ad me & non odit patrem suum & matrem, & uxorem & filios, & fratres & sorores, adhuc autem & animam suam, non potest meus esse discipulus. Quemadmodū igitur certum est te aduersus deum delinquere, quando in charitatis officio parentes tuos deseris nec illos adiutas, ita certō quoque aduersus Deum facis, si ob parentum aut amicorum tuorum amorem Christum negligis deique mandata non percis aut aliud quiddam cum turpitudine coniunctum designas. Pium est obsequi parentibus: Pium quoque est sicubi honor & mandatum dei exigit, parentes deserere, vt Mo-

Luc. 14
 „
 „
Deut. 33 ses ait, Qui patri suo & matri suæ (intellige in dei negotiis) dixit, Nescio vos: & fratribus suis, Ignoro illos, & filios suos in talibus dei negotiis nescierūt, hi custodierunt eloquium tuum & pactum tuum seruauerunt. Hoc itaque qui rectē considerauerit & discrimen sciuerit seruare inier Deum & parentes suos, cum nihil mouebit, quod Christus dicit ad matrem suam: Quid mihi & tibi est mulier? Proinde turpiter lapsus est Manichæus aliisque plures, qui isihine colligere volebant Mariam non fuisse veram matrē Christi. Scelus autem fuerit, si iuuentus nostra sumat hinc occasionem oblatrandi parentibus eosque contemnendi, aut temeritatem aut procacitatem suam prætexendi. Enimvero non te hoc docet CHRISTVS, neque simile quiddam siue in verbis siue in operibus ipsius reperiēs. Doctrina & exemplum eius hoc tantū ostendit, vt deum plurius quam patrē & matrem faciamus, alioquin post deum magnā nobis fieri debent parentes, eosque honore & officiis prosequi quoad possumus debemus. Deus Opt. Max. suā nobis largiri dignetur gratiam, vt in hac aliisque rebus diuinæ ipsius voluntati obtemperemus, Amen.

Manichæus

SEXTVS SERMO

Agit de principio Euangelii cum adiuncta Epistola.

Hodiernum Euangelium, si externa tantummodo litera inspiciatur, aliud nihil est, quam historia quædam, quæ nobis indicat, quid olim acciderit in Cana Galilææ, idque in nuptiis. Posset itaque ho-

mo

mo simplex cogitare nihil ad se pertinere, cum tamen hæc ipsa historia omnes conditiones in se habeat, quas Paulus in genere sacra scriptura attribuit. Omnis scriptura diuinitus inspirata (inquit) utilis est ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum, ad erudiendum in iustitia, ut perfectus sit homo dei ad omne opus bonum instructus. Et alio in loco: Quaecumque scripta sunt ad nostram doctrinam scripta sunt, ut per patientiam & consolationem scripturarum spem habeamus. In hac historia omnia ista reperiuntur. Opus habes consolatione, hic eam inuenis. Opus habes doctrinam, hic eam inuenis. Malefactis, hic tibi poena parata est. Piger es, hic admonitionem & calcar habes, & ita de reliquis. Quod ut ita habere rem intelligamus rursus hanc historiam latius perscrutabimur, discemusque ex ea, quod ad omnem pietatem nobis conducere poterit.

Omitto primo quomodo matrimonium primitus institutum sit. Nam Moses id satis superque exposuit in Genesi. Omitto etiam dicere, quomodo nos Christiani nuptias celebrare debeamus, siquidem id pulchre ostenditur in libro Tobiae, ubi angelus ait: Hi qui coniugium ita suscipiunt ut Deum a se & a sua mente excludant & suae libidini ita vacent sicut equus & mulus, quibus non est intellectus, habet potestatem demonium super eos. Tu autem cum acceperis virginem, cum timore Domini accipias, ut in semine Abrahæ benedictionem consequaris. Et infra dicit scriptura: Cum timore Domini nuptiarum conuiuium exercebatur. Et Tobias ad sponsam suam, Sara, inquit, exurge & deprecemur Dominum, filij quippe sanctorum sumus & non possumus ita coniungi sicut Gentes & cætera. Porro quomodo in matrimonio sese gerere debeant coniuges docet Paulus. Viri, inquit, diligite uxores vestras, sicut & Christus dilexit ecclesiam. Mulieres viris suis subditæ sint, sicut Domino: quoniam vir caput est mulieris, sicut Christus caput est ecclesiae. Sed sicut ecclesia subiecta est Christo, ita & mulieres viris suis in omnibus & cætera. Hæc omnia prætermitto nunc, indicaturus tantummodo, quid nobis verba quædam in principio euangelij commemorata significent, & considerandum præbeant. Quoniam enim alio in loco dicit Christus, sine voluntate Dei ne folium quidem cadere de arbore, certo persuasum habere nos oportet in tota historia nihil temere aut fortuito, sed omnia ex diuina providentia & consilio accidisse.

Enimvero

2. Tim. 3.

Rom. 15.

Gen. 2.

Tob. 6.

Tob. 9.

Tob. 8.

Ephe. 5.

Mat. 10.

POSTILLA F. IOAN. FERI

- Enimuero primo, non absq; causa factum est, quod Christi in terra Galilææ auspiciatur euangelij prædicationem.
- Mat. 4.* & miraculorum gestionem. Matthæus hanc adducit causam, nimirum vt adimpleretur, quod dictū est per Prophetam Esaïam sic inquentem: Terra Zabulon & terra Nephtali, via maris trans Iordanem Galilææ gentium: populus qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnā: & sedenti-
- Esa. 9.* bus in regione vmbre mortis lux orta est eis.
- Secundo obseruandum est, quod CHRISTVS postquā voce patris & per apparitionem sancti spiritus cõlitus declaratus ac manifestatus, necnon testimonio Ioannis proclamatus esset, tanquam vnicus & verus seruator mundi, non cessauit diu, sed mox & verbis & factis se manifestare incipiebat, quo videret omnes de illo nõ frustra tot, tamq; præclara testimonia prolata fuisse. Etenim vbi spiritus sanctus est & degit, cælari non potest. Nõ potest ciuitas abicon di supra montem posita, atq; ideo hanc lucernam Deus accenderat posueratq; super candelabrum, vt luceret omnibus hominibus. Quod autem Christus vnā cum matre sua & discipulis ad nuptias vocati & inuitati sunt, id primo ob affinitatem solum fieri potuit, non quod de illo aliquid expectaretur sperareturq;. Secundo id accidit forte ex singulari deuotione & fide in eum, quod pauperes nuptiales homines sperabant omnia successura felicitus, si Christus illis adesse dignaretur, quemadmodum olim Dauid arcam dei propterea in domum suā recipiebat, quod consideret benedictionem dei locupletius super domum suam venturam permansuramq;, sicuti etiam factum est. Tali quoque cum fiducia & gaudio Zachæus Christum hospitio excepit, nec illum fefellit opinio, nam per Christum illius domui contigit salus: sic hi etiam nuptiales homines sua spe minime frustrati sunt, Christus suam illis benedictionem impertiebat. Et per hoc exemplum nobis expressit, vt hospitales simus, imò ostendit se cum fœnore compensaturum, quicquid aliis hominibus ex vero amore bene fecerimus, id qd olim sanctus Abraham pariter & Loth re ipsa experti sunt & Christus ipse promissit inquit: Qui recipit Prophetam in nomine Prophetæ, mercedem Prophetæ accipiet: & qui recipit iustum in nomine iusti, mercedem iusti accipiet. Et quicumque potum dederit vni discipulorum, non perdet mercedem suam.
- Mat. 10.*

Quod autem Christus ita facilem se præbet & benignus

ter

ter comparet in nuptiis eorum qui ipsum inuitarāt, ad nostram id factum est consolationem. Siquidem hinc intelligere licet, q̄ Christus neminē aspernetur aut excludat, quatenus nomen ipsius inuocetur & gratia queratur. Delitiae inquit meę sunt esse cum filiis hominum. Ea propter etiam dicit in euangelio se eum qui ad ipsum veniat non eiectionem foras. Et in Apocalypsi: Qui aperuerit mihi ianuā, intrabo ad illum & cōnabo cum illo.

Prou. 8.

Ioan. 6.

Apoc. 3.

Porro quod Christus etiam nuptiis interfuit magnam adfert consolationē omnibus qui matrimonio vincti sunt. Alioqui enim suspicari possent se regni Christi consortes non esse, postquā Christus simul & Maria in perpetua virginitate vitam exegerint. Nam multa sunt quę animos cōiugum frangere & deicere possunt, nimirū primo, q̄ non est vitę status, qui plures secum molestias trahat ac matrimonium, cui crux indiuidua adhæret, ita vt eam ob rem multi hunc statum fugiant, tametsi bonus quisq; nihil moueatur his incommodis, quanto enim plus crucis & molestiarum perpetitur, tanto magis & liquidius deum cognoscit, eiq; adhærere discit.

Secundo quoque matrimonij status, nihil magni præ se fert extrinsecus, quinimo hominum imperfectorū tantum esse videtur. Contra verò res magna & honesta est coram mundo in viduitate aut virginitate manere, præterquam q̄ istiusmodi status, cū à Christo tum à Paulo magnis precibus celebrantur hominibusq; suadentur. Tertio, matrimonium etiam antiquitus apud mundi sapientes in maximo contemptu fuit, non dicam nunc extirpasse quoq; in orbe Christiano nonnullos, qui penitus damnarint & indignū homine Christiano iudicarint. Hęc omnia eos qui in matrimonio vitam degunt ad pusillanimitatem adigere queant. Quapropter ne animum prorsus desponderent, Christus ipsemet ad nuptias venit & sua præsentia conuiuium comprobauit honestauitq; vt quod per se bonum & deo acceptum est, sicuti alibi quoque id verbis commendauit. Quid autem hominem cōsolari magis potest, quam si horit se tale vitę genus delegisse, quod etiam ipsi deo placeat? Imò hec res sola omnes matrimonij molestias mitigare & lenire potest.

Mat. 19.

1. Cor. 7.

Mat. 19.

Deniq; q̄ Christus etiam miraculum atq; adeo primum in nuptiis gessit, indicium est, q̄ obstrinxit se & veluti fidem dedit, se matrimonium nunquam deserturum, neq; id iniuria

CC iuria

POSTILLA F. IOAN. FERI

- Gen. 2.** iuria. Nam posteaquam homo propter uxorem suam non solum omnes amicos suos, verumetiam patrem suum & matrem relinquere cogitur, apparet quod & ipse ab omnibus reslinquatur & desertus sit. Quamobrem CHRISTVS hoc miraculo ostendit sibi coniuges esse curam, nec illis diuitias, victum & amicum defuturum, si vocent ipsum & inuitent necnon apud se retineant. Etenim benedictio domini diuites facit. Et Deus dicit ad omnes afflictos: Inuoca me in die tribulationis. & eruam te & honorificabis me. Hæc est consolatio, quam historia ista præbet præcipue coniugibus, nec tamen his solis, sed omnibus iis qui timent deum, & voluntatem eius faciunt. Cæterum quantum hoc euangelium nos consolatur Christum inuitantes, tantum negligentes, supinos & impios homines arguit, qui nunquam vel raro de deo cogitant, tametsi videant tot exempla infelicissimorum hominum tam in matrimonio quam extra matrimonium, quibus nihil ex animi sententia succedit, sed sinistra omnia cadunt, quosque vna post aliam opprimit calamitas, eo quod deum & timorem ipsius ex oculis dimoueant, insitiam pecudum viuentes, quibus non est intellectus.
- Psalm. 10.**
Psalm. 49.
- Psalm. 35.**

De doctrina, quam hodiernum nobis euangelium supeditat alibi dictum est, ad quam præcipue pertinet exemplum Christi & matris ipsius, qui tametsi in virginitatis statu perseverarunt, non tamen coniugium damnarunt. Necessaria hæc est nostra tempestate doctrina, quandoquidem videmus nulla re inter nos Christianos maiora dissidia & contentiones excitari, quam quod quisque effertur si qua in re alteri præcellit & idcirco alios præ se contemnit, cum tamen fieri possit, ut is cui peculiares dotes non admodum multæ sunt, longe acceptior sit deo, quam qui vel maximis & innumeris dotibus præditus est. Omnis quidem via viri recta sibi videtur: appendit autem corda dominus. Super hac re præcipue hodierna epistola ordinata est, nimirum ut nemo propter multas dotes quas habet sibi placeat, sed quisque pro se diligentem nauet operam, ut eos in aliorum hominum & communium membrorum utilitatem conferat. Et certe si hanc epistolam probe inspexerimus, exemplum Christi & matris ipsius altius animis nostris infigetur. Quocirca unicuique videri debet Paulus ita ad nos dicere in ista epistola: Videte, dilecti fratres & considerate istud memorabile exemplum, videlicet quomodo hæc duæ summæ personæ in nouo testamento Christus & Maria, quæ proculdubio

reli-

DO. II. POST EPIPH. SER. VI. 234

reliquas mortales omnes dotibus excelluerunt, nihilo tam
 men clariore inde facta sunt aut alios magis spreuerunt,
 qui his donis caruerunt, sed illis quam officiosissime inter-
 uerunt: Maria sollicitudine & interpellatione, Christus
 dando & auxiliando. Vestrum est hoc imitari. Non om-
 nes habetis easdem donationes. Alius propheta est, alius
 reip. administrator, alteri hoc, alteri aliud munus delega-
 tum est. Sed quid faciendum? Num quis eo melior est, q̃
 magnis donis, functionibus & dignitatibus præditus est?
 aut ideo ne superbiere & alios contemnere debet? Nequa-
 quam. Quin tanto magis studere debet, vt aliis prosit, qui
 docere potest, docendo, qui hortari, hortando, qui regere,
 diligenti cura, qui officium gerit, fidei seruitio, &c. Hoc
 illis dictum est, qui peculiare functiones gerunt & dona
 habent. Verum quid aliis faciendum, num propterea ocio
 dēdere se debent, q̃ non habent peculiare aliquod munus
 aut donū vt ceteri? Minime. Dilectio vestra (inquit Pau-
 lus ad vulgus christianorum) sit sine simulatione, odientes
 malum, adherētes bono, charitatem fraternitatis inuicem
 diligentes, honore inuicem praueniētes, sollicitudine nō
 pigri, spiritu feruentes, domino seruiētes, spe gaudentes,
 in tribulatione patientes, orationi instantes, &c. Id genus
 multa enumerat Paulus. Et hoc est exempla Christi & ma-
 tris ipsius verē depingere. Sic demum ad verē christianam
 vitam perueniri possit. O felicem ecclesiam & orbem chri-
 stianū, si istiusmodi filios haberet. At quis non videt, quā
 adhuc longe ab his exemplis distemus? Deus Opt. Max. nō
 his suam gratiam largiri dignetur, Amen.

Ibidem

SEPTIMVS SERMO

agitur de conuiuio nuptiali.

IN hodierno euangelio scribit Ioannes de nuptiis de
 prandio & cōuiuio nuptiali, q̃ aliquando in Cana op-
 pido Galilææ celebratum fuit. Sed personæ ibidem cō-
 memoratæ nostris nuptiis & genialibus conuiujs non
 essent futuræ aptæ, nemo illas desideraturus esset, omnes
 ad illarū presentiam tedium essent concepturi, utpote de
 quibus non modo nulla utilitas capi posset, verumetiam
 quæ omnem lætitiā interturbaturæ essent. Nostræ nu-
 ptia & conuiuia ita nunc instituuntur, vt tristes & tetricos
 putemus cōuiuas esse, nisi meracius bibāt & ad insaniam

GG 2 vīg

POSTILLA F. IOAN. FERI

- usq; potent. Verum tali conuiuio beata mater inutilis futura esset & incommoda, vt quæ omnis pudoris, honestatis & grauitatis speculum erat. Nec Christi præsentia in eiusmodi nuptiis admodum futura esset grata, vt qui lux est & veritas. Lux est, quæ nihil cælat & irreprehensum dimittit. Veritas est, quæ nihil aliud potest, q̃ q̃ bonum est loqui & denuntiare. Sed istiusmodi conuiuiarum mundus consuetudinem non cupit. Qui id? Opera ipsorum mala sunt. Et omnis qui male agit, odit lucem, & non venit ad lucem vt non arguantur opera eius. Qui in mensa & in cõuiuio in vitia inuehi, prædicare & de rebus diuinis loqui vult, nec se aliorum moribus accommodat, is putatur omne gaudium impedire. Sancti Apostoli iam ita effecti animis erant, vt eos q̃ spiritualium, diuinarum cœlestiumq; rerum studium nihil amplius oblectaret, mundus enim illis crucifixus & illi mundo vicissim crucifixi erant. Quid igitur obscuro mundus hos cõuiuas multum curet. Quæ participatio esse potest iustitiæ cum iniquitate? Aut quæ societas luci ad tenebras? Quæ autem conuentio Christi ad Beeliam? Si de mundo fuissetis, inquit Christus, mundus quod suum erat diligeret, quia verò de mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus. Vide hæc vna causa est, cur tales conuiuæ, quales fuerunt Christus, Maria & Apostoli vesanis nostris hymenæis haud viles & commodi esse queant, siquidem grauitate, honestate, pietateq; &c. omnem nostram lætitiã interrupturi essent, nemo mutire ad illorum præsentiam auderet, omnes ad reuerentiam, modestiam ac honestatem se componere cogerentur, &c. At hocstrarum rerum nihil esset.
- Secundo, tales conuiuæ non valde futuri essent accepti in nostris nuptiis, eo q̃ nihil munerum temporalium ab iis expectari possit, quod modo præcipuum est. Qui liberaliter donat, is gratus hospes est, & primus vocatur, tenuium facile omnes obliuiscuntur, posteaquam ex ipsis fructus nullus percipi potest. At verò Christus de seipso dicit: Vulpes foueas habent & volucres cœli nidos, filius autem hominis non habet vbi caput suum reclinet. Similiter & Paulus de illo ait: Egenus factus est, cum esset diues. Ad hæc nondum id temporis Christus miraculum fecerat, vt neq; talibus in rebus alicuius cõmodi spes aliqua affulgere posset.
- Apostoli omnia quoque reliquerant, licet neq; antea diuitiis vsque adeo abundauerant, Petrus ingente facebatur sibi

sibi neque aurum esse neque argentum, &c. Mariæ matri Christi non magnas opes fuisse credi par est, quandoquidē Christum in natiuitate eius in præsepe reclinare cogebatur, propterea q̄ locū alium in hospitio nō habebat. Quis verō hocce seculo, quod in diuitiis & volupate suarum rerum summā collocat, tales conuiuias magnopere curet, ex quibus nihil commodi haberi possit, & quos reuereri omnes debeāt? Cæterum in euangelio iam dicto ii ipsi primi sunt inter eos, qui ad istas nuptias vocati sunt & nominati. Maria mater Iesu, inquit Ioannes, erat ibi. Vocatus est autem & Iesus & discipuli eius ad nuptias. Idq; factū est cum summo honore & vilitate maxima hominū nuptialium.

Primo nanque id arguit nuptias istas non cum leuitate, sed cum omni modestia & pietate esse peractas. Maria dei para aderat tanquam speculum omnis modestiæ & honestatis, non epulandi aut saltandi gratia aduenerat vel etiā vocata erat, sed vt nostra spōsa in ipso statim initio haberet exemplum omnium virtutum & honestatis, ex cuius intuitu videre posset, quid facere sese deceret. Tales maiores nostri conuiuias inuitabant, vt filię ipsorum ante omnia verecundiam & honestatem addicerent. Altius quippe considerabant copulam matrimonialem, q̄ nos, imo exploratum habebant, infelicitate omnia geri, vbi modestiæ, honestatis, virtutis & probitatis non imprimis habeatur ratio. Nos satis esse arbitramur, si liberos nostros elocauimus & nuptias magno sumptu & apparatu confecimus, non curamus, vt res postea sese habeant, &c.

CHRISTVS altera persona est, cuius nomen in his nuptiis exprimitur. Is aderat tanq̄ doctor veritatis & iustitię ad consolationem & salutem omnium conuiuarum. Dubium non est, quin prædicauerit. Quoniam enim aliās si quando inuitabatur prædicare solebat, sicuti in euangelio videre est, vix hoc in loco intermisisse cēseri debet, vbi maxime opus erat. Non est status, qui institutione, doctrina & consolatione magis opus habeat, quā status matrimonij. Apud nos autē noui aliquid esset in nuptiis & in mensa prædicare & verbum dei audire. Imo gaudium omne, nuptias & totum conuiuium per hoc interturbatum esse existimarem.

Ita nunc nos habemus, putamus in nuptiis nil nisi quod mundanum est cogitandū esse, quasi deum & animarū nostrarum salutem interim seponere nos oporteat, nec quicq̄

CC 3 debeat

Luc. 8.

Ioan. 3.

Luc. 14.

POSTILLA F. IOAN. FERI

deceat nuptias aliud, quàm edere, bibere, saltare, inebriari & penitus insanire, taceo ea, quæ his peiora sunt. Vnde fit, vt latum plerunque nuptiæ nostræ initium habeant, exitum verò tristem. Contra autem euangelicæ istæ nuptiæ principium habebant vile ac humile, imò nō nisi mera ibi erat paupertas, ita vt etiam vinum deficeret, cum tamē verisimile sit in præsentia Christi non fuisse immoderatas potationes. Aderant & Apostoli, vt qui temporalibus rebus omnibus renunciauerāt, ad ea solum quæ æterna sunt cōtendentes. Qui igitur leuitas, ebrietas & effusum mundi gaudium locum apud tales conuiuas habere potuisset?

Nec; verò illis verum gaudiū & læticia defuit, imò quanto hic minus loci inuenit amēstissimus mundus, tanto maius & solidius fuit spirituale gaudiū. Quomodo enim spirituale gaudiū isthinc abesse potest, vbi Christus loquitur & operatur? Præcipua sanē ipsius aduētus causa est, vt predicaret pauperibus euangelium, vt lugentes consolaretur, captiuos redimeret, &c.

Es. 61.

An non igitur pari huic coniugium solatium attulisset, quum **CHRISTVS** cum matre sua & discipulis ad ipsos diuerteret? Nonne merito gauisi sunt, cum viderent, quoddā veneranda mater tam diligentē gereret curam & tam obnixē rogaret pro eis? An non ingentem cōpisse voluptatē existimandi sunt, quoddā **CHRISTVS** tam insigne miraculum non nisi apud ipsos & coram ipsis, imò etiam in illorum gratiam ædiderit? Ne totius quidē mundi gaudium huic gaudio æquari potest. Mundi gaudium momentaneum est, istud verò gaudium vsque durat. Inebriare, fure, insani, tripudia, saltare, quantum voles, ede & bibe quantum potes, omnia tamen finem sortiuntur.

His coniugibus, ad quos venit Christus suauis per omnem vitam memoria fuit eorum, quæ Christus apud illorū nuptias gelsit. Nam tametsi pauperes erant, hoc tamen solatiū habebant, quoddā Christus qui illis semel subuenerat, denuo auxiliari posset. Tamen corā mundo inopes erant, hoc tamen vicissim eos consolabatur, quod Christus ipsos nō erat aspernatus. Si infortunium & crux domum illorum circumuallauerunt, sicuti certe in coniugio fieri cōsuevit, cogitare potuerūt, si per Christum semel aqua in vinum versa est, poterit nobis etiam spiritualiter nostram crucem & passionem in perennem nostram gloriam vertere. Quod si
eum

tum etiam malignus hostis conscientias eorum discrucia-
se conatus est, hoc corpore solatii, quod in tali vita siatu-
erant, qui Deo placebat, quæ Deus ipse instituerat, & Chri-
stus sua præsentia honestauerat, necnon miraculo confir-
mauerat. Vide hoc pacto spirituale gaudium, quod in nup-
tiis ex præsentia Christi initium accepit, perpetuum fuit
istis coniugibus.

Idem de muneribus existimare debet Christus, mater ip-
sius & discipuli pauperes erant, non multum argenti dona-
re poterant, attramen plus commodi ex illis perceptum est,
quàm ex omnibus aliis conuiuiis, imò quod alii non pote-
rant, hoc Christus supplebat. Hic nobis Christianis modus
celebrandi nuptias esse debebat. Non in furioso isto gau-
dio, nò in magnis muneribus totù situm est. Mundi gau-
dium fugitiuum est, gaudium autem quod Christus dat et
adfert hic incipit & perpetuo durat. Gaudiù vestrum (in-
quit) nemo tollet à vobis. Nec ignoratur, quòd benedictio
Dei plus ad opulentiam faciat, quàm magna hæreditas &
munera. Quinimo ubi Deus non benedicit, ibi euanescent
temporalia bona, nec scitur, quomodo dilabantur. Quare
non de iis cogitare nos conuenit, qui tumultuosi gaudii,
multarumq; diuitiarum compotes nos facere possunt, sed
verum gaudium & nunquam interituras diuitias vt asse-
quamur curare debemus. Quæ in re boni & pauperes æquè
nos adiuuare possunt, atq; diuites & leues homines. Non
multum in his nuptiis insaniuisse consueas credibile est
propter præsentiam Christi & matris ipsius. Quanto verò
Christus magis externum gaudiù præpediebat, tantò ma-
iore lætitia & solatio intus animos illorum perfundebat.
Porro quanquam C H R I S T V S cum suis nihil nummorũ
donauerit in istis nuptiis, maiora tamen fecit ac dedit con-
sulendo in medium, ne sponsus pudore suffunderetur corã
mundo, declarans interim gloriam ac virtutem Dei apud
iplos, & veluti testificans se semper aquam in vinum, hoc
est tristitiam & ærumnas ipsis in gaudium versurum. Eca-
quid honorificentius donare potuisset?

Ioan. 16.

Pron. 10.
Aggei. 2.

Hæc omnia talia sunt, quæ circa has nuptias iugi medi-
tatione consyderare debemus. Qui Christum & suos inut-
tat, non erunt illi profecto damno, quantumuis pauperes
sint. Qui Christum cū suis excludit, huic inauspicata sunt,
omnia, etiam si ditissimos quosque ac potentissimos in-

POSTILLA F. IOAN. FERI

auxilium vocet. Quod si hic infortunium euadit, tanto eum illic formidabilius manet.

Consultissimū fuerit itaq; nos nuptias nostras cū Christo & in timore dei auspicari. Facilem se CHRISTVS prebet conuiuiam, & hospes vtilis ac frugi est, id quod nō tantum isti nuptiales homines, sed alij quoq; plures cōpertum habent, vt Zachęus, Matthæus, Martha, &c. Age si nuptias celebrare tibi animus est, quarum gaudium non sit triduum sed perenne, Christum primo inuitato, quod si deinde vini inopia laborare incipias, ad Christū recurre, is omnem defectum faciet. Interim tamen tu cura & admone liberos & familiam tuam, vt faciant quicquid illis iubeat CHRISTVS, senties Christum tibi nunquā defuturum. Istiuc ex euangelio hodierno addiscito. Quod si in nuptiis à te factum non est, facias adhuc, quippe non feceris in tempestiue. Latro in cruce in extremis suspiriis suis Christum inuitabat, consolationem & salutem adhuc inueniebat. Verum hoc non coniugibus tantummodo, sed nobis omnibus dictum est. CHRISTVS quod suum est facere non intermitteret, si illum inuitaueris non est quod tu sollicitus sis. Quando ipse hora venit, hoc est, quādo dei gloria & nostra necessitas postulat, non emanet. Ipsi nos perdimus & nobis obstitimus. Vbi nulla opus erat cura, hoc est, propter bona temporalia, ibi omnem curam, sollicitudinem & studium adhibemus. Vbi autem maxime cura gerenda erat, hoc est, propter spiritualia & æterna bona, ibi torpemus & ab omni cura ociosi viuimus. Ad quod præcipue animi nostri cogitata intendere debebamus, nimirum ad scrutandam dei voluntatem eamq; faciendam, id prorsum negligimus. Hunc morem si inueras, tum deum recte facies. Primum omnium voluntatem dei expiscare & obserua, Deus efficiet, ne quicquam rerum temporalium tibi desit; Deus bone, dici non potest, quā essemus futuri felices, si ita ageremus. Sed male suada diffidentia facit vt nihil aliud cogitemus affectemusq; q̃ terrenas opes, cum tamen sapenumero videamus nos frustra laborare, dum amittimus diuitias spirituales. Deus det nobis suam gratiam, Amen.

OCTA:

OCTAVVS SERMO

*Docet, quomodo Christus gloriam suam manifestauit
in hoc Euangelio.*

DVo nobis in hodierno euangelio indicantur, primo historia & miraculum, quod **CHRISTVS** in nuptiis fecit. Secundo quomodo talis historia & miraculum intelligendum & accipiendum sit. Virunque Ioannes simul indicauit, quorum postremū tantum momenti habet quāquam primum. Imō longē plūs. Ad quid enim utilis esse nobis historia potest, si non intelligatur eiusq; vsus ignoretur? Auditū quidem iucundum est, qualia **CHRISTVS** miracula gesserit. Cæterum tum deum utile est, si intelligas simul & vti scias. In hodierno euangelio ex aqua vinum **CHRISTVS** fecit, nō parum, sed multum, non clam sed palam in nuptiis, non dolo, sed vero modo, non fascino aut præstigiis, sed virtute diuinæ suæ potentie. Nulla ibi fraus deprehendebatur, sed mera veritas. Senteiebant ipsi hospites deesse vinum, aquam hauriebant ministri, hydræ nō nisi aquæ vsui destinatæ erant, iuxta morem Iudicæ purificationis. Neq; **CHRISTVS** neque discipuli eius vasa illa attingebant, attamen architrictinus cum pitisaret discere cupies, quid in hydris esset, nihil aliud esse quā vinum iudicare poterat, affirmans in illis nuptiis melius vinum non fuisse propositum, & veluti exposulās cum sponso, qui tam generosum vinum in extremum conuiuij distulisset.

Hæc historia est & miraculum, Per se celebre & nobile est, tum quoque auditu & lectu iucundum, nihil tamē aut parū utilitatis adfert, nisi sciatur cōsidereturq; cur gesum sit. Hæc de causa Ioannes istius miraculi significationē sub finē apposuit. Hoc, inquit, fecit initium signorū **CHRISTVS** in Cana Galilææ: & manifestauit gloriam suam, & crediderunt in eum discipuli eius. Ista huius miraculi vel potius totius historie explanatio est. **CHRISTVS**, inquit per hoc manifestauit gloriam suam. Non dicit: Hoc signum fecit **CHRISTVS**, quo gratum se declararet erga eos, a quibus inuitatus erat, aut vt pauperum necessitati subueniret, eorumq; inopiam subleuaret. Non, Ioannes maiorem adhuc adducit causam. Ideo inquit fecit, quo manifestaret gloriā suam. Idq; Ioannes ponit indefinitē, vt intelligamus cum non suis solum discipulis, sed vniuerso orbi gloriam suam

GG 5 mani

Ioan. 2.

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

POSTILLA F. IOAN. FERI

manifestare voluisse. Hic sensus est miraculi istius. Nos vero hæc ita accipere debemus, ne frustra literis prodita & dicta esse nobis videantur.

CHRISTVS hoc miraculo non mundi gloriam quasiuit, sed suam gloriam patefecit, hoc est ostendit, quis ipse esset, & quid in ipso lateret. Nam ad id vsque temporis simpliciter homo credebatur. Humilis inter mortales incedebat, sed magnum quid in eo abditum erat, quod hominum oculis non patebat & fidem eorum superabat. Forma serui in illo apparebat, forma autem Dei operata erat. Neque vero Ioannes eum talem esse agnouisset, nisi cœlitus illi reuelatum fuisset. Sic enim ipse inquit: Ego nesciebam eum, sed qui misit me baptizare in aqua, ille mihi dixit, super quem videritis spiritum descendentem & manentem super eum, hic est qui baptizat in spiritu sancto. Et ego vidi & testimonium perhibui quia hic est filius Dei. Postea tamen Ioannes de Christo palam testificaretur & digito illum ostenderet hoc verbo, Hic est, paucis tamē persuaderi potuit, quandoquidem CHRISTVS humillimè incedebat. Iam vero Ioan. 2. in his nuptiis (inquit Ioannes) manifestauit gloriā suam, ita vt non solum sancti Apostoli tum tēporis, verum etiam nos & omnes fideles in hodiernum vsque diem penes hoc Ioan. 1. miraculum dicere queamus. Vidimus gloriā eius, gloriā quasi vnigeniti à patre plenum gratiæ & veritatis. Hoc, inquam, Apostoli viderunt circa istud miraculū. Audimus id ipsum nos quoque, imò videmus nō corporeis oculis, sed oculis fidei.

Porro hæc est gloria Christi, diuinitas ipsius, bonitas, veritas, iustitia, sapientia. Ista omnia per hoc miraculum manifestauit. Primo diuinitatem suam in eo quod creaturas in sua essentia & substantia mutauit, & in vinum vertit quod antea erat aqua. Istud autem opus tale est, quod solus Deus potest, qui suas creaturas in potestate sua habet, veluti lutum figulus in manu, quod fingere & refingere pro lubitu potest. Secundo, manifestauit CHRISTVS per hoc miraculum suā omnipotentiam, in eo quod vnico verbo imò sola sua voluntate & in sua absentia vinum ex aqua fecit. Est enim omnipotentis indicium, vbi quis verbum profert, & res subito subsequitur, sicuti scriptura de Deo loquitur potentia. Ipse dixit & facta sunt. ipse mandauit & creata sunt. Tercio, manifestauit quodq; CHRISTVS hoc suo miraculo suam bonitatem & misericordiam, dum pauperes,

Phil. 2.

Ioan. 1.

22

23

Ioan. 2.

Ioan. 1.

Hier. 13.

Psal. 148.

peres.

peres non aspernatur, sed ad ipsos diuertit, & misericorditer eos consolatus est.

Quartò, CHRIS TVS per hoc etiam veritatem suam manifestauit in eo, quòd tam fideliter præstitit ac impleuit, quod olim tam multisariam per prophetas promissit, vt cum ait in Ezechiele: Ego ipse requiram oues meas & visitabo eas, & cæte. Et in Esaia: Ego ipse consolabor vos. Quinimo tota historia nihil aliud est, quàm id quod CHRIS TVS dicit: Ego ipse qui loquebar ecce adsum.

Eze. 34.

Esa. 51.

Quintò, per hoc etiam CHRIS TVS manifestauit iustitiam suam, in eo quòd beneficium its, qui ipsum ex simplici & bono animo vocauerant liberalissimè rependit. Nam quemadmodum iustitia ipsius postulat, vt nullum malum impune dimittat, ita exigit quoque, vt nullum bonum iremuneratum relinquat Amen dico vobis (inquit) quicumque potum dederit vni ex minimis istis calicem aque frigide tantum in nomine discipuli, non perdet mercedem suam.

Esa. 58.

Mat. 10.

Postremò CHRIS TVS sapientiam suam declarauit in hoc miraculo, dum nò in ipso statim initio, sed in fine conuiuij cum iam viderent omnes vini defectum esse, hoc miraculum exhibuit. Etenim si in principio statim fecisset hoc, nemo animù adhibuisset, posteaquam nullius rei adhuc inopis erat. Quare prudenter factum est, quòd distulerit donec necessitas vrgeret. Deinde quoque sapienter institutum erat, quod hoc miraculi non apud diuites, sed apud pauperes fecit, siquidem diuites non valde curassent illius vinum, cum ipsi cellaria vino plena haberent. Et postremò, quod in hoc suo miraculo longè alium, quàm mundus solet, morem obseruauit. Mundus primò optimum vinum, & vilissimum postremò apponit, hoc est, magnifica iactat, multa pollicetur, sed malè concludit, relinquit nobis nihil aliud quàm quod deterrimum est, CHRIS TVS autem simplex venit ad nuptias, nihil egregij præ se ferens, sed vltimò exhilarat totam domum & nuptias. Sic differt suum bonum vinum in extremum vsq; conuiuij Vbi mundi gaudium peractum est, tum demum gaudium incipit, quod CHRIS TVS dat, idq; perpetuò durat.

Ioan. 10.

Vide, hoc iam modo CHRIS TVS in isto miraculo suâ gloriam manifestauit, hoc est, demonstrauit, probauitq; se non modò Deum esse, verum etiam omnipotentem, bonum, veracem, iustum & sapientem Deum esse. Imò declarauit per

per

POSTILLA F. IOAN. FERI

- per hoc se patrem esse inopum, se pro egenis curam gerere
Psal. 67. (quatenus in sua vocatione maneant & ambulent) se om-
Psal. 9. nia posse, omnem defectum nostrum supplere, se suos in
necessitate nunquam deserere, se aquam in vinum, tristitiā
in gaudium vertere, se pro temporali id quod aeternum est
dare, & tandem reformare velle corpora humilitatis suae,
Phil. 3. configurata corpori claritatis suae. Hæc gloria est Christi.
Iste bonus sapor est huius vini, cuius suauissimus odor to-
tum etiam orbem impleuit. Hoc CHRISTVS per mira-
culum istud ostendere & manifestare voluit, nimirū quod
sit verus & vnicus Messias, Dei filius atq; adeo ipse Deus.
Ecquid de Christo honorificentius vel sciri vel dici potest?
Et quid iustius huc pertinet, q̃ quod Ioannes paulo infra
dicit: Et crediderunt in eum discipuli eius. Quod si disci-
pulus Christi es, huc crede miraculo. Quin etiam hic di-
sce fidem tuam confirmare, ne Christo vnquam diffidas,
quando gloriam eius clarissimè vides, ita vt nemo dubi-
tare possit, quin sit vnigenitus Dei filius. Quis igitur non
Ioan. 13. securè fiduciam suam in eo ponat? Hoc sibi vult Ioannes
1. Ioan. 3. in postremis huius euangelij verbis.

Et hoc modo miraculum istud accipere nos oportet, ac-
tum euangelium hoc verè & vtiliter auditum erit, si de no-
bis dici quoque poterit, quod in Christum credamus. Ve-
rū non loquor hic de nuda fide. Placet Christo, si posita
quam gloriam eius agnouimus, in ipsum credamus, tum
magnificamus, bonaq; omnia ex ipso speremus & expe-
ctemus. Nihilominus tamen gratum illi quoq; est, si ipsius
exemplum imitemur, & erga proximum nostrum chari-
tatem exhibeamus, sicuti ipse hic fecit. Imò non modò hoc
illi acceptum est, verum etiam a nobis poscit & præcipit, vt
nos inuicem diligamus, quemadmodum ipse dilexit nos,
non verbis & lingua, sed ipso opere ac veritate.

Quoniam igitur in hodierno euangelio ambo ista in
Christo conspiciamus, nimirū gloriam miraculorum ipsius
& exemplum charitatis, necessum planè est, vt & nos verum
que accipiamus, alterum cum fide, alterum cum opere &
imitatione, ita vt neutrum ab altero seiungatur, separe-
turq;. Hoc nos ecclesia docere vult, dum nobis hodie simul
cum euangelio talem epistolam prælegit, quæ nihil aliud
habet, quàm admonitiones, quæ ad veram pietatē faciunt,
Ro. 17. idq; non pro vno genere aut viri statu, sed pro omnibus.
Nemo enim ad id fastigij peruenit, qui non in hodierna
epistola.

epistola suam inueniat admonitionem, si quaerat. Quintus plices ecclesiae functiones enumerat Paulus in hac epistola, sed singulis suum opus attribuit. Si quis, inquit, habet donum prophetiae, videat ut sit secundum rationem fidei, qui ministerium, minister, qui tribuit, tribuat in simplicitate, qui docet, doctrinae vacet, qui exhortatur, continuus sit in exhortando, qui praestit, praestit in sollicitudine, qui misereatur, misereatur in hilaritate, &c. Sic Paulus loquitur de ecclesiae officiis. Verum longè alius mos apud nos inualuit. Officia quidem residua sunt & conseruantur, imò melius dixeram nomina officiorum, opera autem quae ad officia pertinent, nemo vel tanti faciat. Idem videre licet inter promiscuam Christianorum multitudinem. Nemo non gloriatur de nomine Christiano, ceterum nominis vim & opus nemo curat, cum tamen Paulus tot tantaque recenseat, quae in homine Christiano requirantur. Nam hodiernam epistolam, imò omnes suas epistolas ad solos Christianos scripsit, & ideo scripsit, non ut sciretur tantum, sed opere quodque impleteretur. Quis verò non videt quam nostra vita & conuersatio longe absit ab eo, quod Paulus in hodierna epistola docet? Nec tamen iram & indignationem dei pertimescimus, persuademus nobis ipsi, Deum bona opera vilipendere, quasi Paulus tot verbis hugatus sit. Quare, inquam, denuo, ad fidem addamus instituamusque vitam Christianam, posteaquam in Christo miracula pariter & exempla conspiciamus. Integrum non dimidiatum Christum accipiamus. Audiamus non quod ad fidem solummodo, verum etiam quod ad vitae pietatem conducit. Haec enim & Christi & Pauli voluntas est. Deus nos sua gratia donet, Amen.

2. Tim. 3

NONVS SERMO

Allegoriam Euangelii explicat.

Hodiernum istud euangelium indicat nobis Christum semel interfuisse nuptiis atque in iis primum miraculum fecisse. Ex hoc quid bono Christiano discendum capiendumque sit, aliis in sermonibus aperui. Nunc porro mysterium huius historiae audiemus considerabimusque. Sic ordo postulare videtur, ut literali sensu percepto, allegoricus quoque & spiritalis intellectus disquiratur excutiatque. Enimvero Paulus aperte dicit, matrimonium esse magnum sacramentum & mysterium, in Christo nimirum & in ecclesia. Praeterea in confesso est, in Christo diuinam & humanam naturam, ita inter se conglutinatam

Eph. 5.

tinatas

POSTILLA F. IOAN. FERI

tinatas esse, ut à se inuicem nunquam diuellantur. Hæc ita-
que duarum naturarum conciliatio in Christo persona in-
diuidua, in nuptiis istis primū significata fuit, id quod om-
nes huius historie circumstantiæ innuunt.

Primo nanque ut in matrimonio summa cōiunctio est,
ita ut ex duobus vnum corpus seu homo fiat. Atque hæc
copula ad mortem vsque indissolubilis manet. Imò per
istiusmodi coniugium, omnia inter maritum & vxorem
communia fiunt. Sic etiam in Christo Deus & homo facti
sunt vna persona indissolubiliter conglutinata, habentē
inter se omnia communia, quod diuina natura potest, id
ipsum quoque humanitati Christi ascribitur, propter istam
concordiam. Et ediuerso, quod humanitati Christi adha-
ret, id diuinæ quoque naturæ attribuitur ob tale quoque
vinculum.

Ioan. 1.

Secundo quod Ioannes dicit factas esse nuptias tertio
die, intellige ab eo tempore quo CHRISTVS discipulos
collegerat. Primo nanque die Andreas & Petrus eum secuti
erant, altero porro Philippus & Nathanael se illi adiunge-
bant. Tertio hæ nuptiæ fiebant. Significat hoc coniunctio:
nem istam vtriusque naturæ in Christo, non primo, non
secundo, sed tertio die factā esse. Primus dies tempus illud
est, in quo lex naturæ principatum tantummodo tenebat,
nimirum ab Adam vsque ad Moysen. Secundus dies est tem-
pus scriptæ legis, nempe à Moysen ad Christum vsque. Terti-
us dies est tempus gratiæ à Christo vsque ad consumma-
tionem sæculi, & hoc die nuptiæ coniunctio diuinæ & hu-
manæ naturæ facta est. Nouissimè diebus istis locutus est

Heb. 1.

nobis Deus in filio, inquit Paulus. Tertio, quod Ioannes
dicit nuptias istas celebratas esse in Cana, quæ vox Hebræis
zelum sonat, significat, quod hæc conciliatio diuinæ & hu-
manæ naturæ in Christo facta est ex magno zelo filij Dei
aduersus hostem diabolum, qui hominem, qui cum Deus
necessitudinē inire volebat, pessum dederat. Quarto, quod
Ioannes refert de sex hydriis, quæ in nuptiis erant, ad aque
vsum tantum paratæ, quarum alia binos, alia ternos cados
capiebat, & tamen omnis aqua, quæ in illis continebatur,
vertebatur in vinum, significat totam multitudinem pa-
trum, qui per sex ætates distributi, expectabant Christum.
Atque hi omnes habebant aquam salutiferæ sapientiæ, hoc
est, agnitionem, promissionem & scripturam de venturo
Christo, sed inæqualiter. Plus indicabatur Moysi, quæ Abraham
allig

illisq; qui vel ante vel post illum fuerunt. Dauidi plus in-
 dicabatur quàm Moysi. Quantum verò cunq; patres isti co-
 gnitionis, scripturarum & reuelationum habebant, nihil
 tamen erat aliud quàm aqua insipida, diluta, & res imperfe-
 cta vsque ad aduentum Christi. Hic omnem illorū aquam
 in vinum vertit, omnem promissionem illis factā adim-
 pleuit, & quod plus est, insipidam literam legis mutauit in
 lucundissimum ac lætissimum euangelium. Quinto, quod
 Ioannes dicit ministros post factam mutationem aquæ in
 vinum hydrias accepisse, ex illis hausisse & architriclino præ-
 us gustandum obrulisse significat, quod sancti Apostoli
 aliq; eorū college ac posteri dulce vinū euangelij per Chri-
 stum factum nobis & aliis hominibus infuderint, & totum
 orbem exhilararint, id quod etiamnum faciunt, facturūq;
 sunt vsq; ad finem sæculi, sed prius tamen architriclino gu-
 standum offerunt. Nam ipsi sibi nihil, sed totum soli Deo
 ascribunt, iuxta illud Pauli: Non ego, sed gratia dei meci, 1. Cor. 13
 intellige, talia operatur.

Vide hoc per nuptias nobis adumbratū & ostensum est.
 Ad has spirituales nuptias ac copulam diuinæ & humanæ
 naturæ in Christo vocati sumus omnes, mensæ accumbi-
 mus, bibimus generosum vinum euangelij, ad quod quies-
 quid aliq; habuere, nihil fuit aliud quàm aqua, lætamur &
 admiramur retrusa & incomprehensibilia consilia Dei, q̃
 talis vini, talis gratiæ euangelicæ non initio statim neque
 in medio, sed prope sub finem mundi hominibus copiam
 fecit. Interea quoque temporis incredibili desiderio aspira-
 mus ad perfectas illas nuptias, ad quas post hanc vitam si-
 deles introducentur, vbi intimè cum Deo coniungentur,
 ac omnis illorum aqua, omnisq; tristitia in gaudium sem-
 piternum verteretur. Imò vbi Deus ipse omnes lachrymas ab
 oculis eorum absterget, &c. Beati qui ad cœnā nuptiarum
 agni vocati sunt, omnium verò beatissimi, quos Deus spon-
 sam suam habere dignabitur. Hæc allegoria est, seu spiri-
 tualis interpretatio istius historię & nuptiarum, quam nūc
 etiam ad tropologiam & ad bonos mores traducere nos
 oportet. Totum enim quod hætenus in allegoria audiui-
 mus ad fidem tantum spectat. Nuptiæ peculiariter referun-
 tur ad Christum & sanctam illius incarnationē, in qua di-
 uina & humana naturæ inter se mutuo conciliatæ sunt in
 Christo. Ex illa personali coniunctione, alia coniunctio se-
 cuta est, nimirum Christi & ecclesiæ, de qua scribit Paulus
 ad

2. Cor. 12

Mat. 23

Apoc. 12

Apoc. 19

ad

Ephes. 5. ad Ephesios necnon ad Corinthios. Ex hac insuper tertiam
2. Cor. 11 sequatur necesse est, videlicet coniunctio cuiuslibet animæ
 Christianæ singulatim cum Christo. Alioqui enim nihil
 mihi prodest, quod diuinæ naturæ cum humana in Chri-
 sto conueniat, & quod CHRISTVS cum ecclesia & Chri-
 stianitate communi vinculo sese obstrinxerit, nisi & ego
 Christo associor & in ipsius coniunctione maneam. Huc per-
 tinet quod Deus dicit non ad totam solum fidelium multi-
 tudinem, sed etiam ad singulas animas speciatim. Ego spon-
 sabo te mihi in iustitia & iudicio, in misericordia & in mi-
 serationibus, & sponsabo te mihi in fide. In his nuptiis &
 copula hac CHRISTVS sponsus est, qualibet verò anima
 christiana sponsa est. Nam ubi alij sponsi suis sponis dant
Ephes. 5. aurum, argentum, margaritum, aut gemmam, ibi Christus
 sponsa suæ proprium suum sanguinem dedit, ut illam san-
 ctificaret, eamq; sibi exhiberet gloriosam non habentem ma-
 culam aut rugam.

Hæ nuptiæ & conciliatio animarum nostrarum cum
 Christo fieri debet cum seruati quadam cupiditate ex hoc
 seculo transeundi in veram patriam. His nuptiis mater quo-
 que Iesu & apostoli interfunt. Tamen enim vniversus coe-
 tus fidelium vnica sponsa Christi est, vnaquæq; tamen ani-
 ma speciatim iungitur Christo. In istis nuptiis primum om-
 nium requiritur vinum interni gaudij, & consolationis,
 alioqui frustra extrinsecus omnia facimus, illud autem vi-
 num subministrat solus CHRISTVS. Alias quidem sex
 habemus hydrias, hoc est, sextuplicia exercitia, quibus mu-
 dare & purgare nos possumus, ne omnino spurci & immi-
 di appareamus hominibus. Sed nihil profunt omnia, nisi
 CHRISTVS talem aquam in vinum conuertat.

Primum est meditatio verbi diuini, hæc aliquid facit ad
 purificationem, sed tamen non sufficit. Ea est amphora vi-
 duæ Sareptanæ inexhausta. Etenim verbum Dei semper
3. Reg. 17 piæ meditationis ansam nobis præbet. Hæc amphora con-
 tinet ternos cados. Nam per diuini verbi considerationem
 fides constabatur, vita instruitur, spes erigitur.

Alterum, quod adhibere possumus ad purificationem, est
 recordatio nostræ mortalitatis. Hæc olla est, quæ ad caca-
 bum allisa confringitur, ut ait Salomon, ea continet binos
Eccle. 12 cados, per hoc enim docemur duo considerare, nimirum
 quod necessario in fata nos concedere oporteat, & quod
 hora mortis nos lateat. Nonnihil hoc etiam ad purifica-
 tionem

tionem facit. Abstrahit nos à peccatis vt dicit Sapiens: Me- *Eccle. 7.*
morare nouissima tua, & non peccabis in æternum. Verun-
tamen nondum satis id est, nisi **CHRISTVS** accedat.

Tertium, quo mundari possumus est misericordia erga *Tob. 4.*
pauperes, hæc operit peccata, & abstergit, vt videre est in *Gen. 12.*
Tobia. Hæc amphora est quam Rebecca gestabat, quæq; ce-
leriter de humeris deponenda est, quo homini egeno succi-
curratur. Ea continet binos cados. Animo nanque miseris
condolere debemus & manibus opitulari. *Gen. 24.*

Quartum, est seueritas & zelus aduersus improbos. Ea *Iudi. 7.*
olla est Gedeonis, qua vrebatur contra Madianitas. Con-
tinet & hæc binos cados. Etenim Christiana seueritas &
zelus intus ex veritatis amore & studio ardere debet & ex-
terius ex fraterna charitate malum increpare.

Quintum quod habemus, spiritus est contritus in pre- *Psal. 50.*
catione. Ea est hydria Helix, qua in sacrificio vrebatur, hæc *1. Reg. 18.*
continet binos cados. Nam in oratione homo huius vitæ
miseriam desit, & aspirat ad futuram.

Sextum, est gustatio & experimentum diuinæ dulcedis: *3. Reg. 7.*
nis. Ita est hydria, quam Salomon curabat poni inter vasa
templi. Ea continet ternos cados, nam interdum diuinæ
dulcedo gustatur in sola agnitione, interdum in solo affe-
ctu, nonnunquam vtroque simul. Omnia ista exercitia ad
externam nonnihil faciunt purificationem, sed nihil aliud
quam insipida aqua est, nisi **CHRISTVS** accedat. Tñ verò
hæc aqua in vinum vertitur, quando nobis **CHRISTVS**
per suam gratiam facit suaue & facile, quod alioqui nobis
insipidum ac austerum foret. Hoc pacto nobis historia ista
non modò ad fidem, verumetiam ad bonos mores inser-
uire potest, non tantum credere nos oportet quòd in Chri-
sto diuina & humana naturæ coaluerint, & in vnâ sint per-
sonam redactæ, & q̃ **CHRISTVS** se in coniugiū Christia-
nitati concediderit, sed etiam atq; etiam videre debemus,
vt ipsi quoque in illa coniunctione & simus & maneamus.
Atque ad hanc rem opus est veste nuptiali, qua qui indu-
tus non est, is haud dubiè in densissimas conicietur tene-
bras. Qualis porrò illa nuptialis vestis sit, demonstrat id *Mat. 22.*
Paulus in hodierna Epistola. Ea est charitas erga Deum &
proximum, hanc vestem nuptialem suis Paulus coloribus *Rom. 12.*
probè depingit, vt pote primò charitati erga proximum tri-
plicem attribuit colorem, ea enim sic constituta esse debet,
vt sit primò in corde, deinde verbis sese proferat, & terriò

HH ipso

POSTILLA F. IOAN. FERI

ipso opere sese declaret. In corde primò charitas esse debet verax, aut vt Paulus loquitur, non ficta, imò vt idem dicit fraterna esse charitas debet. Secundo, charitas erga proximum pura esse debet, ne cum persona proximi nostri simul peccata diligamus, aut bonum odisse incipiamus. Idcirco non abs re dicit Paulus: Odientes malum, & adherentes bono. Tertiò quoque charitas in corde esse debet humilis, Ideo subiecit Paulus: Non alta sapientes, sed humilibus consentientes. Hi colores sunt, quibus vestis ista nuptialis, charitas in corde ornata esse debet. In ore, hic genuinus charitatis color est, vt bene precemur iis, qui nobis males dicunt, &c. Charitatis quæ in opere consistit Paulus discrimen facit, docet primo eos, qui ecclesiæ præ sunt, peculiare functiones & munera gerunt. Si quis donum, inquit, prophetiæ habet, videat vt sit secundum rationem fidei, &c. Si quis ministerium, is ministret. Si quis docet, doctrinæ is incumbat. Si quis exhortatur, in exhortando perseueret, Si quis tribuit, in simplicitate tribuat. Si quis præst, in sollicitudine præst. Si quis miseretur, misceatur in hilaritate. Hi colores sunt, qui ecclesiæ ministros & antistites in veste nuptiali decent. Indicat Paulus etiam vulgo Christianorum, quales colores in sua veste nuptiali habere debeant. Alter alteri honore præueniat. Necessestibus sanctorum communiceis, hospitalitatem sectemini, gaudete cum gaudentibus, flete cum flentibus. Hæc omnia ad charitatem erga proximum spectant.

Qui verò charitatis in Deum colores sint Paulus quoque docet. Estote, inquit, spiritu feruentes, domino seruientes, spe gaudentes, in tribulatione patientes, orationi insistentes. Hi colores sunt, qui ad charitatem Dei pertinent. Hinc liquidò apparet, quàm pulchrè Paulus eos, qui ad spirituales nuptias Christi & ecclesiæ suæ vocati sunt informet ac imbuat. Ad id nimirum cuncta referuntur, quod Christus etiam volebat vbi inquit, Similes estote hominibus expectantibus dominum suum quando reuertatur à nuptiis: vt cum venerit & pulsauerit, confestim aperiant ei. Verum, illi non expectant dominum suum, quorum animus terrenis bonis affixus est & intentus, sed hi, qui aliis rebus postpositis omnibus hoc solummodo cogitant, vt in vera nuptiali sua veste in nuptiis compareant, hi intrabunt in gaudium domini. Deus Opt. Max. faxit, vt totis viribus ad id annitatur.

DECI.

Rq. 12.

Luc. 12.

Mat. 25.

Agit de triplici apparitione seu manifestatione Christi.

Hodiernum euangelium Christum nobis proponit bifariam, tanquā admirabilem & prorsus suauem. Admirabilem in eo quod naturam rerū creaturarum sine vllō negotio mutare & vertere potuit. Suauem verò, quod cum tanto miraculo humana necessitati & defectui mederi voluit. Duo sunt, quæ homo Christianus diligenter obseruare debet. Primum inflammare & expergefaceri nos potest. Alterum ad Christū nos impellere debet, & in ipso conseruare. Et quem tam celebre miraculum nō excitat, is profecto, immedicabili vtero laborat. Porro quem tanta Christi humanitas non trahit, quous lapide is durior est. Quare indignè facinus, si queramur, quod hi homines nuptiales plura & maiora à Christo beneficia acceperint, quàm nos.

Primo nanque CHRISTVS spondit nobis se nobiscum fore. Vbi sunt duo aut tres, inquit, congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum. Et tamen non semper aquam in vinum vertat, vt oculis cerni possit, facit tamen id inuisibili quadam ratione, non tantum in viribus, sed in eo etiam, dum nobis miseras omnes & grūnas hinc suæ gratiæ donis suauēs & faciles reddit, ac deinde omnem nostram tristitiam cum æterno gaudio cōmutat. Et si rem ipsam considerare libet, plus de nobis meritis est Christus quàm de illis. Exiguū tēpus erat, quod apud illos agebat. Nobiscum est omnibus diebus vsque ad consummationem sæculi. Illis semel succurrebat, nobis succurrit omni tempore. In illos conferebat temporale beneficium, nobis largitur temporale, spirituale & æternum. Saltem in hoc nobiscū peius agitur, quod in nos competat, id quod aliquando CHRISTVS Iudæis exprobat. Loquor vobis: non creditis, opera quæ ego facio in nomine patris mei, hæc testimonium perhibent de me: sed vos non creditis. Incredulitas omnes res nostras disperdit, & in discrimē omnium bonorum nos adducit. Nō omnes credunt euangelio. Christus faciebat magnū miraculum & gratiæ opus in Cana, quod mortalibus omnibus gaudium & solatium adferre potuisset.

Sed quid dicit Ioannes? Crediderunt in eum discipuli eius. Hos solos nominat, nō meminit civium in Cana, aut etiam conuiuarum, qui nuptiis intererant, quod crediderint;

Mat. 18

Ioan. 6

Mat. 23

Ioan. 10

Rom. 10

Ioan. 2

POSTILLA F. IOAN. FERI

derint. Non. Discipuli eius, inquit, crediderunt in eum. In his solis miraculum istud otiosum non fuit.

Quod tum accidit, hoc ipsum inter Adami posteros etiam fieri consuevit & plus quam e re plurimorum est. Deus liberalissime nobis impartit omnia, quibus indigemus tam temporaliter quam spiritualiter, ceterum pauci sunt, qui agnoscant, id quod non raro Israelitis exprobrat, uti cum dicit: Filios enutriui & exaltaui: ipsi autem spreuerunt me. Cognouit bos possessorem suum & asinus præcepe domini sui: Israel autem me non cognouit. Item: Nesciuit quia ego dedi ei frumentum & vinum & oleum, &c. Et Christus in euangelio: Pater meus usque modo operatur: & ego operor, Deus pater temporalia nobis suppeditat. CHRISTVS spiritualia. Sed quoruscunque est, qui hoc agnoscit aut animo secum reputat? Quot homines esse existimamus, qui de Deo animis cogitant? imò ubi profusissime Deus sua dona elargitus est, ibi minimum gratius dinis deprehenditur. Quare igitur Deus manum suam non contrahat ac planè à talibus hominibus auertat suarum dona reperat?

Quamquam in veteribus Prophetis hoc apertè interminatus est, ut cum primis videre est in Osee & in Esaia. Tanto nos circumspectiores simus oportet, ne ingratissimis istis hominibus similes fiamus. Sumus enim & nos vocati ad celebres nuptias, & mensæ accumbimus opulenti domini. Grati itaque sumus, & summa cum diligentia obseruamus, quod appositum nobis sit, ut Sapiens ait. Quare adhuc semel hodiernum Euangelium nobis proponemus, præcipue ob verbum illud quod Ioannes dicit. Christus hoc signo manifestauit gloriam suam: Istud verbum in memoriam nobis redigere debet festum Epiphaniæ, in quo dixit triplicem apparitionem seu manifestationem Christi considerari solere. Nimirum quòd Christus statim à natiuitate sua Magis per stellam, deinde quum esset tricenarius per vocem patris & apparitionem spiritus sancti, ac postremo cum prædicandi munus inchoaret, per hodiernum miraculum primum manifestatus est. Hæc triplex apparitio in ecclesia ordine nobis ob oculos ponitur, nec ab inuicem seiungi debent. Sunt argumenta certissima, quòd Christus sit filius Dei, rex cæli, & seruator mundi. Sunt fidei nostræ inuicta propugnacula. Sunt testimonia infallibilia, quæ secundum nostram in Christum constabile & corroborare debent.

Non

Mat. 2.

Mat. 3.

Ioan. 2.

Non potuit Deus filium suum melius orbi manifestare quam per hæc tria, per stellam, per vocem suam & per diuinæ miracula: stella non fallit, non fallit vox patris, non fallunt miracula. Nemo in terris exiit vnquam, de quo tria hæc testimonia lata sint, excepto Christo. Hunc Deus nobis ita manifestare voluit, vt nemo de eo dubitare posset. Si non sufficit vnus testis ad rem quampiam coram mundo confirmandam, ecce Deus triplici modo de Christo testificatus est. Si stella te in fide erga Christum non satis constabit, adde vocem patris, quod si tum quoque vacillas, inuere miracula illius, hæc tria iunge, & habebis triplicem funiculum, quem omnes inferorum portæ rumpere non valebunt.

Deut. 17.

Eccl. 4.

De duabus prioribus Christi apparitionibus, duabus dominicis quæ hanc proximè præcesserunt audiuius. De tertia apparitione loquitur Ioannes in hodierno euangelio hunc in modum. Hoc, inquit, fecit initium signorum Iesus in Cana Galilææ, & manifestauit gloriam suam. Rogas, quam gloriâ manifestauerit? Quod sit filius Dei & Deus, qui à pauperum partibus fiat, qui in omni necessitate auxiliari potest, qui etiamnum hodierno die nobis ex aqua vinum facit, qui quicquid nos premit, grauat, disruiat et nobis aduersum est, leue facit, qui tetricam legem in lætum euangelium mutat, qui fluctuantem conscientiam ad veram tranquillitatem traducit, omnes miseras & calamitates huius vitæ, ægrotudines corporis, persecutiones mundi in sempiternum gaudium vertit, denique totum hominem corpore & anima saluum facit. Hæc gloria est, quam in hoc euangelio CHRISTVS suis discipulis, imò omnibus iis, qui in ipsum credunt manifestauit. Hoc, inquit Ioannes, fecit initium signorum Iesus in Cana Galilææ, & manifestauit gloriam suam. Cur autem Christus hoc adeo miraculo gloriam suam ac diuinam virtutem primò declarare & manifestare voluerit, in aliis sermonibus dictum est. Triplex ista apparitio homini Christiano duas ad res conducere potest. Primò (vt dictum est) ad constabiliendam fidem & ad hauriendum inde solatium. Secundò, vt ea omnia in seipso declaret. Triplici enim testimonio homo Christianus commendari debet, primò stellæ, hoc est, fidei testimonio, secundò vocis patris, hoc est, conscientie coram Deo spectatæ testimonio, tercio, propriorum suorum operum coram mundo testimonio. Tum Epiphania perfecta est, tum tanquam

Ioan. 2.

,,

,,

,,

HH 3 veri

POSTILLA F. IOAN. FERI

veri Christiani coram Deo & mundo manifestati sumus. Atque hoc cogitare vnice nos oportet, vt hæc tria testimonia simul parata habeamus, sicut habuit & CHRIS TVS. Nō satis est, vt stella, hoc est, fides de nobis testificetur, nisi testificetur etiam de nobis bona cōscientia. Quin verō neque illud sufficit, nisi insuper fidem nostrā & bonam conscientiam operum testimonio comprobemus, atque adeo tota nostra vita.

Rom. 12

Hac ipsa de re præcepta nobis dat Paulus in hodierna epistola. Poterat exemplum Christi & matris ipsius nos abundè docere, quæ sint opera, quibus fidem nostrā & probam conscientiam declarare comprobareque debeamus. CHRIS TVS adeo nō efferebatur diuinitate sua, vt etiam erga pauperes humilem & benignum se præberet. Sic Maria quanuis multis & eximiis dotibus prædita erat, modestè tamen se gerebat, & officiosa erat in pauperes nuptiales homines. Hæc duo potissimum vereq; cum fidem tum bonam conscientiam manifestant & produnt, nimirum fides & charitas. Hæc ad viuum nobis depingit Paulus in ista Epistola, ita vt nemo tam rudis sit quin intelligat. Neque quisquā villo colore se purgare aut excusare poterit. Nam etiam si dicas. Non sum propheta, non verbi diuini præceptorum, non administro, nullam gero prouinciam, nihil in communi ecclesia officii mihi delegatum est, &c. alia Paulus enumerat plurima, quæ ad omnes Christianos homines pertinent, quæq; totam hominis vitam occupatam reddere queant. Atque hic quisque facile viderit, quantum adhuc nobis deficit. Quare tantò magis conari debemus, vt triplex hoc nostrū testimonium, quàm queat ocissimè consequamur retineamusq;, & vt CHRIS TVS per stellā, per vocem patris & per propria miracula declaratus & manifestatus est, tanquā verus filius Dei & seruator mundi, ita & nos per fidem, per mentem conscientiam recti & vitæ sanctimoniam, veri Dei filii inueniamur. Hæc bono homini Christiano circa triplicem istam Epiphaniā & manifestationem Christi consideranda sunt. Deus nobis largiatur suam gratiam, Amen.

Domini